

laiškai lietuviams

RUGSĖJIS 1999 SEPTEMBER

MOKINIAI IR MOKYTOJAI	253	Juozas Vaišnys SJ
KOKIE YRA MAN ARTIMESNI KUNIGAI?	256	Karolis Ceplys
KOMPIUTERINIAI A. PEČIŪRIENĖS PIEŠINIAI	257	Liucija Kryževičienė
KAIP PRARANDAMAS TIKĖJIMAS	258	Nijolė Sabonytė
MANO SVAJONIŲ VYRAS	261	Aldona Gricienė
APSTUMAS AR TRŪKUMAS	264	Algirdas Paliokas SJ
TEGUL DIEVAS NEPAGAILI	269	Romualdas Kriaučiūnas
TENEGĘSTA VILTIES ŽVAIGŽDĖ	271	Antanas Marčiulaitis
NE MOKINYS, O KANKINYS	273	Agnietė Jankauskienė
JAUNIMO CHARAKTERISTIKA	276	Indraja Šulcaitė
KAIP ŽIŪRIU Į LIETUVOS ATEITĮ?	277	Stanislovas Giedra
DANGAUS KARALYSTĖS VERTĖ	280	Chiara Lubich
TIKĖJIMAS	291	Daiva Mattis
KALBA	283	Red.
TĖVYNĖJE	284	Aldona M. Jurkutė
ŠYPSULIAI	286	Red.
TRUMPAI	287	Juoz. M.

Šis numeris iliustruotas dail. A. Pečiūrienės
kompiuterinių piešinių nuotraukomis.

Viršelio piešinys ir skyrių vinjetės- Ričardo Spitrio.

Lietuviškas raidynas-Jono Bogutos.

LAIŠKAI LIETUVIAMS (LETTERS TO LITHUANIANS) (USPS 301-540) is published monthly except bimonthly July/August, for \$20.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636. Periodicals postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098.

*religinės ir tautinės
kultūros žurnalas*

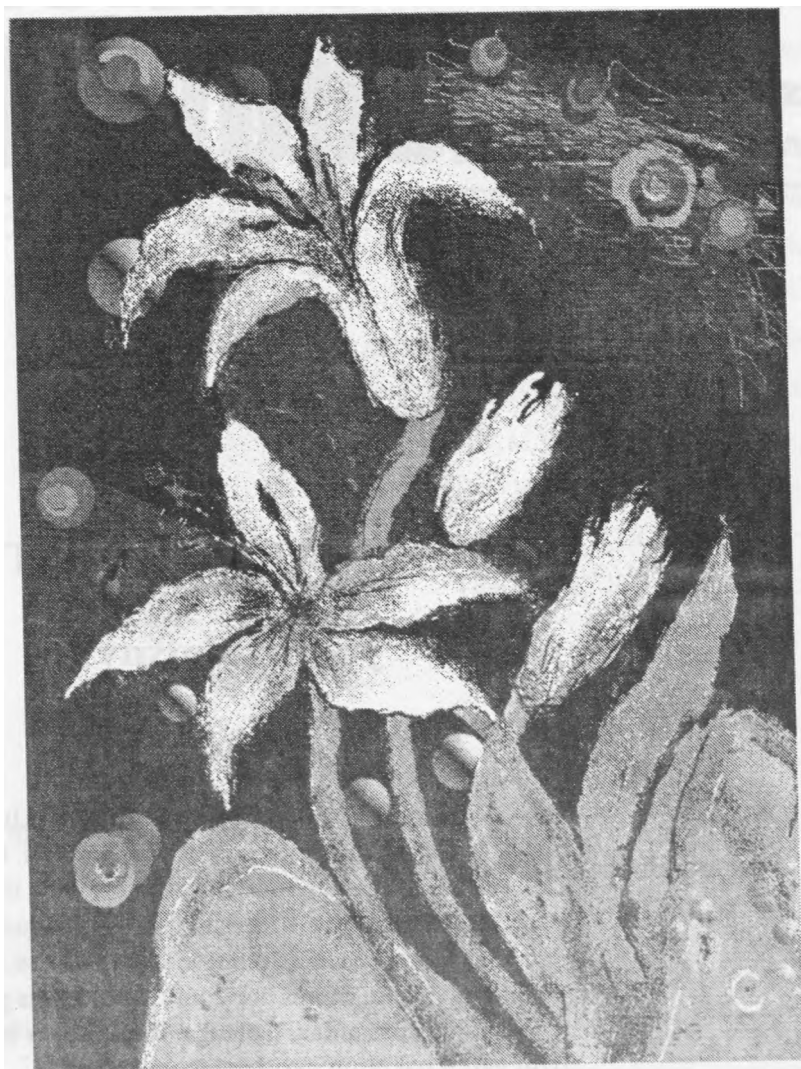
1999 / RUGSĖJIS - SEPTEMBER / VOL. L, NO. 8

MOKINIAI IR MOKYTOJAI

Juozas Vaišnys SJ

Kai rugsėjo mėnesį atsidaro mokyklų durys, tuoj linksmu klegesiu prisipildo koridoriai. Čia jaunuoliai ateina rimtai ruoštis gyvenimui, ne tik klausydami pamokų ir skaitydami knygas, bet ir žaisdami, linksminamiesi, sportuodami ir draugaudami vieni su kitais. Knyga jaunuoliui atveria naujus horizontus, mokytojas padeda pažinti nežinomus pasaulius, o draugai vienokiu ar kitokiu pavyzdžiu gali jį pakreipti gėrio ar blogio keliais.

Ir mokytojas daugiau pasieks savo pavyzdžiu negu žodžiu. Jo pašaukimas yra būti ne griežtu dresiruotoju, bet vyresniuoju draugu ir nuoširdžiu tėvu ar motina. Mokykla tiesia kelią mokiniui ir tautos ateičiai. Nuo vienaip ar kitaip joje praleistų valandų priklausys mokinio, jo šeimos ir tautos ateitis. Tad mokykla ir mokytojas tikrai užsipelno didelio dėmesio, įvertinimo, meilės ir pagarbos.

Lelijos

Dail. Aldona Pečiūrienė.

Bet ne tik tie yra mokiniai ir mokytojai, kurie moko ir mokosi klasėse. Mes visi esame ir mokiniai, ir mokytojai. Kol žmogus gyvena šiame pasaulyje, jis nuolat iš kitų mokosi ir moko kitus. Mes mokomės ir mokome, visai nepagalvodami.

Tai čia ir yra dar vienas svarbus motyvas, dėl ko turime gerbti kiekvieną žmogų - jis yra mūsų mokytojas ir auklėtojas. Taip pat turime rimtai pagalvoti, kad šviestume kitiems savo pavyzdžiu, nes visi j mus žiūri ir iš mūsų mokosi. Mokydami mokomės ir auklėdami auklėjamės.

Neretai iškyla problema, kaip suderinti mokslą su žaidimais ir sportu, kad jie vienas kitą remtų ir padėtų jaunuolio išsiauklėjimui bei subrendimui, o ne išsiblaškymui bei malonumų ieškojimui. Sportas jaunuoliui būtinas, bet jis nėra tikslas, o tik priemonė. Gražiai apie tai yra pasakęs vienas žymiausių šio šimtmečio atletų Jesse Owens: "Sportas nėra viskas. Tai tik dalis pilnutinio žmogaus. Norint būti tikrai išauklėtu, reikia visko gauti. Jeigu išbrauksime iš žmogaus gyvenimo nors vieną kurią sritį, jį nuskriausime."

Mano supratimu, sportas jaunimui būtinas, bet ne viskas. Todėl jaunimas turi įsisąmoninti, kad sportas yra tik dalis pilnutinio žmogaus auklėjimo. Sporto aikštę ir žaidimą, koks jis bebūtų, laikau etikos mokykla. Jeigu kiekvienas supras ir persiims tuo, ką sporto aikštė duoda, jis bus laimingas. Trofėjai ir medaliai apsi-traukia dulkėmis, bet jei suprasime sporto auklėjamąją reikšmę ir visa širdimi pasisavinsime etikos taisykles, tai sportas bus savo misiją atlikęs, nes širdyje dulkės niekad nenusės".

Laiškų lietuviams jubiliejus ir konkursas

Pažvelgę į rugsėjo mėnesio savo vedamąjį apie mokinius ir mokytojus, pagálvojome, kad gal būtų gera priminti mokytojams apie šio žurnalo artėjantį auksinį jubiliejų ir apie paskelbtą 41-ąjį rašinio konkursą. Mokytojai

galėtų supažindinti mokinius su šiuo žurnalu ir paraginti dalyvauti konkurse, kaip jau ne vienas mokytojas ar mokyklos vedėjas tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje ne kartą yra padarę, už ką jiems nuoširdžiai dėkojame.

Konkursuose gauti rašiniai mums yra tikras aruodas, iš kurio imame geriausius grūdus sėti žurnale religines, kultūrines ir tautines mintis. Be šių konkursuose gautų rašinių žurnalą reikėtų sustabdyti, nes sugėbančių ką nors šiomis temomis parašyti skaičius vis mažėja.

41-ajam *Laiškų lietuviams* konkursui siūlomos temos:

1. Ką pasiimsime ir ką paliksime, žengdami į trečiąjį tūkstantmetį.
2. *Laiškų lietuviams* vieta mūsų periodikoje.
3. Kaip išvengti depresijos.
4. Jeigu santuokoje atsiranda dvasinė meilė - ji amžina.
5. Ar atvirumas žmogui padeda, ar kenkia?
6. Ne savo ugnimi žeruojam, ne sau aplinkui šviesą liejam.
7. Nėra šventų žmonių, yra tik šventi darbai.
8. Kelias į žmonių širdį eina per širdį.
9. Kas padaroma vaiko labai - padaroma tau tos gerovei.
10. Į Tiesą - per ją supančias netiesas.

Konkurse gali dalyvauti ir suaugusieji, ir jaunimas. Jaunimui priklausys tik vidurinių ir kitų tolygių mokyklų moksleiviai. Jie būtinai turi pažymėti, kad straipsnis skiriamas jaunimo grupei.

Straipsnio apimtis - apie 6 mašinėlė rašyti puslapiai, jaunimo gali būti trumpesni. Straipsnis pasirašomas slapyvardžiu, į atskirą vokelį (ant kurio užrašomas tik slapyvardis) įdedama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Vokelis kartu su straipsniu įdedamas į didesnę voką ir siunčiamas redakcijai šiuo adresu: *Laiškai lietuviams*, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636, USA. Rašiniai turi pasiekti redakciją iki 2000 m. vasario mėn. 16 dienos. Premijų didumą ir skaičių nustatys Vertinimo komisija.

TRADICINIAI AR MODERNIEJI?

Karolis Ceplys

Aš nepažįstu nė vieno žmogaus, kuriam artimesni būtų “modernieji” kunigai. Paprašius paaiškinti, visi jie atsako, kad “moderniesiems” kunigams reikia modernios bažnyčios, o tokiai pastatyti būtini pinigai, kuriuos aukoja ir pilna, ir pustuštė kišenė.

Žiūrėk, užėjini į moderniąją bažnyčią ir pasijunti kaip sporto salėje: nei čia jauku, nei čia šilta, nei malonu. Atrodo, kad nė Visagalio čia nėra.

Tokioje moderniojoje bažnyčioje, tarp keturių sienų, išsėdime kelias valandas, nes “modernusis” kunigas neskaito pamokslų, o kritikuoja tą ar aną visuomenės atstovą, kuris kažkur kažkada neteisingai pasielgė, o įsikarščiavęs net pradedą aiškinti, kad mūsų tol nepriims į Europos Sąjungą, kol valdžios vyrai taip elgsis.

Ir pabandyk nebeiškentęs vidury pamokslų persižegnojęs išeiti: kunigas tave tuoj apkaltins, kad tu priklausai tiems niekadėjams, dėl kurių Lietuvos ir nepriima į Europos Sąjungą. Kai kunigas baigia pamokslus, pasijunti kaip tėvynės priešas.

Jei kunigas pamato kokią bobutę, nelaiku laikančią rankose rožančių ir kalbančią poterių, vėl pasigirsta priekaištai, neslepiamas susierzinimas.

Manau, kad pinigų, skirtų modernių bažnyčių statybai, geriau išdalinti vaikų namams ar ligoninių atnaujinimui, nes mums dar vienos, panašios į sporto salę, nereikia.

“Tradicinėse” kaimo bažnytelėse viskas kitaip.

Ateini ankstų rytą į bažnytelę, visa ji kvepia gėlėmis, o pažvelgus altoriaus link, tau nusišypso senas kunigėlis. Jis prieina, pasisveikina, pasiteirauja apie artimuosius, paklausia, ar nenori išpažinti nuodėmių. Jei atėjai sielos apraminti - prašau, sėsk, susikaupk, apmąstyk savo gerus ir blogus darbus, jei su Visagaliu atėjai pasikalbėt - tai nueik prie altoriaus, atsiklaupk, persižegnok, o toliau jau gali su Juo kalbėtis, kiek tik nori, - juk Viešpats niekada nuo tavęs nenusigręš, jei tik tu Jo neatstumsi. Nors pro senų bažnytelių sienas ir vėjai švilpia, viduje vis tiek šilta, jauku ir gera.

Kunigėlis parenka tokius pamokslus, kurių pasiklausius imi galvoti, kaip čia to blogio atsikratyti. Mišioms pasibaigus, kunigėlis atsistoja tarpduryje, kiekvienam išeinančiam paspaudžia ranką ir pakviečia dar kartą apsilankyti.

Jei išėjus iš kaimo bažnytelės atrodo, kad ir saulė tau šypsosi, tai grįžtant iš modernios bažnyčios atrodo, kad tuoj dangus įgrius.

Mes turime giminių Amerikoje. Jų proseneliai išsikėlė iš Lietuvos į Jungtines Amerikos Valstijas dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Jie dažnai mus lanko. Kiekvieną kartą atvykę, jie nori pamatyti kuo daugiau bažnyčių. Kai jie įeina į seną bažnytelę, pastebime, kad juose atgimsta prosenelių meilė Lietuvai. Jie parkrenta ant kelių, persižegnoja ir dėkoja Dievui, kad Jis išsaugojo tokį be galo gražų kraštą. Vienoje bažnytelėje jie išbūna kelias valandas. Norėdami parsivežti patirtą įspūdį į savo šalį, jie fotografuoja vos ne kiekvieną bažnytelės kampelį.

Kartą mes pravažiavome pro moderniąją bažnyčią. Jiems paklausus, kas tai per pastatas, aš paaiškinau:

- Tai nauja bažnyčia.

Jie nustebo, nes tas pastatas pasirodė kaip nauja sporto salė. Tada visų mūsų nuomonė sutapo. Man pasidomėjus, ar jie norėtų bažnyčią apžiūrėti, jie atsakė, kad jų ten visai netraukia. Man pasirodė keista, nes dažnai jie nori pamatyti kuo daugiau naujovių, bet šį kartą į tą pusę net nepasižiūrėjo.

Vėliau aš supratau... Jie norėjo pamatyti klonius, kuriais kadaise vaikščiojo jų proseneliai, apsilankyti bažnyčiose, kuriose jie mels-

davosi, o tokius “modernius” svetimus pastatus jie gali pamatyti ir savo šalyje.

Man “tradiciniai” kunigai artimesni, nes jie moka išklausyti ir niekada tau nepriekaištauja, jei ką ne taip padarai. Jeigu reikia išsikalbėti, atsiprašyti Visagalio už padarytas klaidas, tai kunigas ne tik atleidžia nuodėmes, bet ir pabūna pačiu geriausiu tavo draugu - klausytoju.

Manęs netraukia naujos, šaltos ir nejaukios bažnyčios, kurios nepanašios į tradicinius Dievo namus. Aš savas tik senoje įprastinėje bažnytėlėje, kuri primena jaukius senelių namus ir kurioje sutinku jauną ar seną “tradicinį” mielą kunigą.

Kompiuteriniai Aldonos Pečiūrienės piešiniai

Dailininkė Aldona Stasiūnaitė-Pečiūrienė yra baigusi Vilniaus Dailės Instituto tekstilės fakultetą. Daug metų dirbo Vilniaus trikotažo įmonėje *Vilija* dizainere. Dailininkės sukurti trikotažo raštai ir modeliai turėjo didelį pasisekimą Lietuvoje ir užsienyje - apdovanoti parodų diplomais ir medaliais.

Nuo 1964 m. dalyvauja taikomosios dailės parodose Lietuvoje, eksponuoja batikas ir aplikacijas. Nuo 1976 m. yra Lietuvos Dailininkų sąjungos narė, o nuo 1987 m. aktyviai dalyvauja organizuojant Lietuvos dizainerių sąjungą ir yra jos narė. 1981, 1982, 1990 metais surengė personalines parodas Vilniuje.

Pažintis su kompiuteriu ir jo galimybėmis prasidėjo jau bedirbant *Vilijoje*. Matyti, tai nulėmė, kad dailininkė šiuo metu vėl paniro kūrybiniuose ieškojimuose, pasitelkusi kompiuterinę techniką, kuria įvairius ciklus *Žiedai*, *Moterys*, *Juokdariai*, *Erdvės*.

Kompiuterio dėka idėjos, gautos iš dailininko, iš atskirų formų tampa bendromis kompozicijomis - minties originalumo ir paprastumo lydinys.

Šie ieškojimai, jos patyrimas yra išraiška intelekto ir proto idėjos. Turėdama idėją ir savitą jos sampratą, dailininkė kuria įvairias formų ir spalvų sąsajas. Grafiškas piešinys - spalvų kontrastas, gamtos ir žmogaus temos, perpozuotos technikos galimybės, įgauna žaismingumo, mistiškumo, savitumo išpūdį. Aldonos piešinių cikluose judančių formų pagalba sukuriamas žaismingas ryšys tarp idėjos mentalinio derinio ir kuriamo objekto. Įvardinti vaizdai ne visada atitinka idėjas, bet numesdami “žodžių” rūbą, kuris blaško dėmesį, išvystame dailininkės kūrybinės išmonės idėjų pažinimo medį, kurio vaisiai saviti ir originalūs.

dail. Liucija Kryževičienė

Kaip prarandamas ir atrandamas tikėjimas

(Suaugusiųjų grupėje premijuotas straipsnis)

Nijolė Sabonytė

*“Tikėjimas laiduoja mums tai, ko vi-
liamės, įrodo tikrovę, kurios nematome”*

(Žyd 11,1).

Tikinčiam žmogui tikėjimas šviečia kaip tas stulpas, kuris vedė išrinktąją tautą per dykumas: tamsus dieną ir šviečiantis naktį. Tikėjimo tikrumas priklauso ne nuo žmogaus sugebėjimo protauti ir aiškintis, o nuo Dievo Žodžio vertingumo. Mes tikime todėl, kad pats Dievas mums tai apreiškė. Tikėjimas yra dviguba Dievo dovana. Pirmiausia jis apsieiškė visiems žmonėms vieną kartą Jėzumi Kristumi. Paskui kiekvieno krikščionio širdyje, kaip asmeninę Dievo dovana kiekvienam iš mūsų.

“Bet ar atėjęs žmogaus Sūnus beras žemėje tikėjimą?” (Lk 18,8)

Viešpats tai pasakė apie tobulą tikėjimą. O toks žemėje retai tepasitaiko. Juk daugybė žmonių priklauso Bažnyčiai, o kas priklausytų, jeigu nebūtų jokio tikėjimo? O jei tikėjimas būtų tobulas, kas gi kalnų nenuverstų? Apaštalai juk viską paliko! Jie nebūtų nuėję su Kristumi, jeigu jų tikėjimas nebūtų buvęs tvirtas. Tačiau, jeigu jų tikėjimas būtų buvęs tobulas, neprašytų Viešpaties: “Sustiprink mūsų tikėjimą” (Lk 17,5).

Išsaugoti tikėjimą yra didelė Dievo malonė. Bet prarasti jį yra didelė bausmė. Taip atsitinka tada, kai Bažnyčios persekiojimo metu žmonės netenka tikėjimo. Taigi žmonės, kurie persekioja Bažnyčią arba papiktina kitus, praranda savo tikėjimą, nors vadintųsi krikščionimis. Jie liks be tikėjimo, neduodantys vaisių, jie turės tik krikščionio vardą ir ženklą, o širdyje nešios savo tikėjimo karstą.

Kiek tarp mūsų yra žmonių, kurie matė Kristų, tačiau nuo jo pasitraukė. Arba kaip dažnai Kristus vis dar tebegyvena gyvulių “kūtelėje”, o mes, kurie gyvename namuose, nežinome apie tai, arba nenorime žinoti, nes “neturime Jam vietos”. Atsitinka ir taip, kad išsikėlus iš kaimo gyventi į miestą, į naujus, patogius butus, Kristus buvo paliktas gyventi kaime, prisimenant Jį tik didesnių atlaidų gimtinėje metu. Ir tai ar visada? Taigi, turėję kažkada Kristų, daugelis vėl atsidadė būsenoje “prieš Kristų”.

Lemiamą reikšmę žmogui turi ir Dievo samprata, suformuota tėvų ar auklėtojų tikėjime, nes tam tikra prasme galima tvirtinti, jog tėvai yra vaiko “pirmieji dievai”. Jei Dievas suvokiamas kaip įstatymų leidėjas, griežtas teisėjas ir moralės prievaizdas, tai gali apsunkinti pozityvų atsidavimą Dievui. Jei vaikas auga netikinčioje šeimoje, jo tėveliai net nepakviečia jo tikėti, jis neišmoksta netgi žegnotis, melstis. Kiti tėvai galvoja, kad jų užduotis - religingai auklėti savo vaikus baigiasi tuo, kad vaikai mokykloje lanko tikybos pamokas. Jie nekreipia dėmesio į savo rodomą pavyzdį, iš kurio ateityje išaugs vaiko krikščioniškumas. Šalti tarpusavio santykiai šeimoje, krikščioniškų vertybių praktikos stygius, nepilna šeima daro netinkamą poveikį vaiko religiniam vystymuisi. Didelis šeimos atsitraukimas į privačią aplinką (“Ir neinant į bažnyčią, galima būti geru krikščioniu!”) sukelia religinio auklėjimo galimybių mažėjimą. Todėl dauguma vaikų pačių tėvų yra atstumiami nuo Dievo.

Blogiausia, kai Dievo malonė praeina pro šalį, neužsibūna žmoguje ir prarandama visai. Tai atsitinka todėl, kad mes pradėdami abejoti

Dievu. Abejonių kankinami ir jomis užsiėmę, mes daromės panašūs į žmogų, įklampusį bėgančiame smėlyje.

Šiame gyvenime mūsų tikėjimas ir meilė dar kelyje, ir gyvenimo audros gali juos užgesinti. Šiandien kaip niekad yra būtina susimąstyti, pasikeisti, nes mūsų gyvenimas kaip niekada pilnas pavojų ir netikėtumų, sugrįžimų ir paklydimų. Neišbridusi iš dorovinio nuopolio, su šiandieniniais skaičiais, nužudytų negimusių gyvybių bei alkoholikų ir narkomanų, su neapykanta ir pavydu žmonija negali turėti ateities. Juk neįmanoma uždrausti neapkęsti ir įsakyti mylėti. Meilei turi būti paruošta dirva.

Ne paslaptis, kad daugelis šaukiasi Viešpaties ir Švč. Mergelės Marijos vardo, žino gailėstingumo reikšmę, bet vis tai vien dėl to, kad būtų "geriau ant širdies". Tikras tikėjimas - yra pasiruošęs priimti sunkumus ir skausmą. O tie, kurie mano, kad jie tiki Dievą, bet gyvena be aistros širdyje, tie tiki tikrai Dievo idėją, bet ne patį Dievą.

"Aš tikiu likimu", - sako sau kai kurie žmonės. Nuo mažens jie vengia lankytis maldos namuose, atmeta pasiūlymus visas gyvenimo negandas sustiprinti Aukščiausiojo meilėje. Jie retai kada net nesąmoningai kreipiasi į Viešpatį ar mini jo vardą. Jie dedasi gyvenimą matantys tikroviškai ir yra tikri, jog žmogus gali pakankamai gerai likimą valdyti pats. Nemalonėse ir pakilimuose jie neižvelgia jokių ženklų, gyvena lyg nešami srovės, plūduriuodami abejingumo ir nihilizmo vandenyse. Galbūt ir jie atras Tikėjimą, nes jį atrasti lemta kiekvienam. Anksčiau ar vėliau. Svarbu, kad būtų ne per vėlai...

Tikėjimas kaip ugnelė: kūrenama dega, o nekūrenama užgessta arba pasislepia po pelenais. Jis gali ilgai ilgai glūdėti širdies gilumoje, kol koks nors vėjas - pavyzdys, žodis, knyga - įpūs žarijas po pelenais...

Kartais abejonėms ar rūpesčiams pavyksta pakirsti mummyse tikėjimo tikrumą, tuomet lieka

Tulpės

viena tikra išeitis - glaustis prie To, Kuris yra tikėjimo Šaltinis. Tamsoje reikia šauktis Šviesos. Jis visada pasirengęs atsiliepti pašauktas, kantriai išvesti prašomas. Tik šitaip tikėjimas gali atsigauti - prisijungdamas prie Dievo - Meilės.

Jeigu Dievas ateitų, pasirodytų ir prabilų, kaip kadaise Mozei dykumoje, ar būtų bedievių ar sakytų kas: "Nėra Dievo"? Bet juk Dievas yra kiekvienoje vietoje, nėra minutės, kad Jo nebūtų. Kas kaltas, kad žmonės tokie trumparegiai, savimylūs, akli? Kas kaltas, jei save jie laiko pasaulio viešpačiais? Dievas kalba ir kalba, ragindamas, kviesdamas, baudamas, o žmonės nenori girdėti ir suprasti. O kiek yra

tokių, kurie nenori, kad būtų Dievas! Jie nori laisvės, malonumų, turtų, garbės... Pagaliau, jei ir ateitų Dievas, ar jie nepasakytų: “Ko atėjai? Netrukdyk mums!”. Tikejimo problema - ne tai, kad Dievas “tyli”...

Pats Dievas mums suteikia vidinį pagrindą, kad galėtume tikėti Jo žodžiu, pats Dievas mums suteikia šviesą Jo Žodžio prasmei ir patrauklumui atskleisti. Jis suteikia didžiausią aiškumą ir tikrumą, didesnį už visas abejones ir neigimus, pajuokimus iš šalies.

“Iš tikrųjų Viešpats yra šioje vietoje, o aš nežinojau” (Pr 28, 16), pasakė Jokūbas po to, kai, jam bėgant nuo Ezavo, prie jo prisitartino Dievas. Religines patirtis galima pajusti tik tada, kai esame pasiruošę atsiversti dimensijai anapus mūsų. Ypač dažnai Dievas atrandamas esminiuose žmogaus pasitikėjimo, vilties, atsidavimo, atleidimo, dalijimosi, meilės veiksmuose. Bet gali jis pasirodyti ir įprastiniuose dalykuose. Dievas nesako: “Šis kelias veda pas mane, o ne anas”, Jis sako: “Visa, ką tu darai, gali būti kelias pas mane jei tik darai taip, kad šitai tave vestų prie manęs”. Kad galėtų tapti atviras pasauliui, kad galėtų peržengti savąjį “aš”, žmogus turi sugebėti sumažinti arba visai atsisakyti savo egoizmo, be to, jis turi atsisakyti visų nedorų nuostatų ir godumo. Jis turi įveikti savo destruktivumą ir nekrofilines tendencijas. Jis privalo tapti mylinčiu ir branginančiu gyvenimą.

Žmogus gali ir per kitų išgyvenimus, pavyzdžiui, per Biblijos asmenų patirtis, “praregėti” ir tenai išreikštą Dievo dalyvavimą žmogaus gyvenime patirti kaip savo paties patirtį. Kiekviena patirtis išveda žmogų į kelią, kuris toliau jį veda į jį patį. Jos dėka atsiranda galimybė pažinti šiame kelyje pasitinkantį, apie save pranešantį Dievą.

Dėkoju Viešpačiui Dievui, kad esu katalikė, kad gimiau ir augau katalikiškoje šeimoje. Aš tai laikau savo sėkme. Ta sėkmė - tai priklausymas Bažnyčiai, kurioje kiekvienose šv. Mišiose įvyksta išikūnijimo paslaptis, Perkeiti-

mo stebuklas. Priklaupimai, klūpojimas, rankų sunėrimas, žegnojimas, Monstracijos pakylėjimas - visa tai įėjo į mano gyvenimą, persunkė mano kūną ir kraują, prabudino. Tai suteikė maldingumo laimę, o vėliau padėjo nugalėti visas kovas, abejones, dvasines krizes. Šis ypatingas žavesys, būdingas sakramento paslapties nuo Pirmosios išpažinties iki Ostijos nurijimo Pirmosios Komunijos dieną, gilūs ir prasmingi ritualai apdovanojo širdį tikru pasitikėjimu. Tikejimas - man tai priimta Dievo malonė, Dievo dovana. Ir mano atsakymas - ištikimybė tai malonei.

O kai susilieja į vieną Dievo dovana ir žmogaus atsidavimas Dievui, tai ir yra tikras tikėjimas; Žmogus visur mato Dievą, supranta, kad gerumas, tiesa, meilė Dievui ir žmogui yra tikras turtas ir didžiausias džiaugsmas. Ir tada jis gali tvirtai pasakyti:

“Mane Viešpats gano: man nieko nestinga.

*Jis mane veda, kur vešlios ganyklos žaliuoja,
leidžia man atilsėti paversmy;*

manąją sielą gaivina,

veda mane teisingais takais savo garbei.

Nė keliaudamas slėniu tamsiausiu,

aš nebijosiu, nes Tu drauge būsi.

Tavoji malonė ir meilė palydi

kiekvieną mano gyvenimo dieną ”.

(22 psalmė)

MANO SVOJONIŲ VYRAS

Aldona Gricienė

Kur tu dabar? Gal braidai po stepes, vėsdamas aukštos įtampos laidus... Gal kalbi su mergina, bandančia pavilioti svetimą vyrą... Kalbi nedaug, bet įtikinamai.

Kodėl būtent tais metais, kai baigai Politechnikos institutą, tave, žemaitį, ir kitus kURSO draugus nubloškė į sovietų žemės platybes - Lietuvoje tik viršininkų vaikus paliko?

Laukti sunku. Nužydėjo kaštonai, nudūzgė bitėmis liepos, o iki tavo atostogų - dar mėnuo. Pagaliau! Sėdėjome Mickevičiaus slėny šalia dainiaus akmens.

- Ar norėsi vestuvių puotos? - paklausė mano išsvajotasis.

- Norėčiau. Pamergės - tautiniais drabužiais. Stalus pastatysime sode. (Gaila, kad į tavo tėviškę negalima įžengti - visa šeima Sibire). Paskui žaisime liaudies žaidimus.

- O aš norėčiau tylos. Tebūnie tai tavo ir mano šventė.

Moterystės sakramentą mums suteikė kun. Juozas Zdebskis - mano vaikystės draugas. Dievas lėmė man gimti tą patį pavasarį, tame pačiame Naujienos laive, kuriame gimė Juozas. 1957-59 metais jis kunigavo Kaune, Šv. Mykolo Archangelo bažnyčioje.

“Dieve, kurs įdiegei žmogaus prigimtyje šeimos ilgesį, duok man sukurti ją tokią, jog ir aš jausčiaus laiminga, ir tokį padaryčiau savo gyvenimo draugą, - kad abu neštume palaimą savo tautai ir nenutoltume nuo Tavo šventos valios”, - kalbėjau santuokos maldą. Paskui ją pakartojo manasis.

Kai mudu buvome surišti visam gyvenimui, kunigas pakvietė į savo butą, įrengtą bažnyčios rūsyje. Be mūsų prie arbatos puodelio sėdėjo mano brolienė Liucija ir brolis Gediminas.

- Ar neužmiršote Dievo ir tėvynės,

penkerius metus būdamas toli? - kreipėsi kunigas į sutuoktąjį.

- Nebūčiau galėjęs ir norėdamas. Jos laišškai primindavo Žaltytį, jame žydinčias tyras vandens lelijas. Krosnos bažnyčios varpų skambesį tik kartą tegirdėjau, bet jis lydėjo mane sunkiomis išsiskyrimo valandomis.

Praėjo metai. Gimė dukrelė. Kun. J. Zdebskis kunigavo dar Kaune. Mažylė susirgo. Jis atskubėjo į mūsų namus. Pakrikštijęs kalbėjo apie garbingus tautiečius, kurie, pradedant Mindaugu ir Vytautu, baigiant pačiais jauniausiais tautos daigais, yra paženklinę tuo pačiu tikėjimo ženklu. Šitas ženklas buvo ir yra ta jungtis, kuri sieja lietuvių su lietuviu ir visą lietuvių tautą su mūsų Dievu ir Viešpačiu. Paskui iškėlė iš lovytės kūdikį ir padavė tėvui. Kodėl ne man? Gal Aukščiausiojo malonės paliesta, o gal pajutusi tėviškų rankų tvirtumą, mergaitė atsimerkė, jos žandukuose pasirodė duobutės.

- Matai, mama, - pasakė vyras, - Dievas duodamas džiaugsmą, ir sielvarto prideda. Vos užgimė, jau serga.

- Nedaug bus sielvarto, nes ji dalinsitės perpus, - šyptelėjo kunigas Juozas ir išskubėjo.

Praėjo ketveri metai. Gimė antra dukra. Mūsų tėtis pasidarė dar rūpestingesnis ir darbštesnis. Vyresnioji pradėjo lankyti mokyklą. Į pažymių knygelę vieną šeštadienį pasirašydavo tėvelis, kitą aš.

- Kodėl sąsiuvinį netikrinatė? - pyktelėjo pirmokėlė.

- Duokš, pažiūrėsiu, - santūri šypsena nušvietė tėvo veidą, “Ką gi tikrinti, jei klaidų nėra, sąsiuvinį kampeliai neužlankstyti?”

Per tėvų susirinkimą auklėtoja paprašė kitiems tėvams papasakoti, kaip mes auklėjame savo dukrą.

- Tai tėvelio nuopelnas. Jo auklėjimo sis-

tema labai paprasta: “Žodis pamoko, pavyzdys patraukia”.

Nei jis bardavo, nei prie knygų varydavo. Jokių būdų neleisdavo padėti. “Geriau pati tegul gauna trejetuką, negu su tavo pagalba penketuką” - sakydavo. Šitaip ruošė vaikus savarankiškam gyvenimui. Pats mėgo prie brėžinių sėdėti naktimis; priklausė tai žmonių grupei, kurių rytmečio darbas menkesnis.

Svarbiausioji jo savybė: atlikdamas vyriausiojo darbų vykdytojo darbą, jis nevogė ir neėmė kyšių. Matydamos šitaip dirbantį tėvelį, dukros nesunkiai žengė mokyklos, paskui universiteto keliu.

Tai, ką papasakosiu dabar, ir baisu, ir džiaugsminga. Visa šeima ilsėjomės Palangoje. Mano Mama sūpavo mažylę parko pakraštyje. Prie tilto plaukėsi juoda vėliava. Vyras, aš ir vyresnioji dukrelė šokinėjome po bangas; mudvi pakraštėlyje, o mano žmogus - toli. Abu mokėjome gerai plaukti: neužtvėntą Nemuną į abi puses perplaukdavau nepailsėjus, o jis plaukė dar geriau. Pamojau ranka. Vyras priartėjo prie kranto.

- Leisk mane giliau. Tu mergaitę prižiūrėk, - paprašiau.

- Gerai. Tik būk atsargi: šiandien susikryžiuojančios bangos.

Tai juokdarys! Tiek kartų jūros putos taške mano veidą... Šiek tiek pašokinėjau, banga perūžė per galvą, - smagumėlis, kai ji sugūra į krantą, o tu pašoki vėl. Bet dabar dugno nebuvo. Nė kiek neišsigandau: “Išplauksiu”. Bandžiau įprastais mostais kastis tolyn nuo siautėjančių bangų, bet jūra buvo pikta. Bangos panardindavo mane, apversdavo žemyn galva, mėtė kaip skiedrą. Trumpą akimirką, kai virš galvos pamatydavau debesis, girdėjau jūros riaumojimą, kaukimą, švilpimą. Didžiulės bangos ir jų keteros, žalsvi ratilai, kai panirdavau (mokėjau nardyti atsimerkus) - daugiau nieko. Jėgos seko. Žybtelėjo mintis: “Dukrelės, aš jūsų neužauginsiu”. Tada visai arti pamačiau vyrą.

- Tik neišsigąsk! - riktėlėjo.

Daugiau nieko neprisimenu. Kai atsimer-

kiau, jis labai skaudžiai spaudė krūtinę. Nieka da nebuvo pasakojęs, kad moka daryti dirbtinį kvėpavimą. Pagaliau pasodino, apvilko savo megztiniu.

- Neringa, klaupkis! - paliepė dukrai.

Virpanti mergaitė klusniai įvykdė, kas buvo liepta.

- Padėkok Dievui, kad leido man išgelbėti mamą.

- Ačiū, tau, Dievuli, ir tau, tėveli! - mergaitė suglaudė delniukus. Kai atsigavau, nuėjome į parką.

- Dukra, nepasakok senelei, kas įvyko. Ji ir taip jaudinasi, kad ilgai negrįžtame, - paprašė tėtis.

“Gerasai mano, nejaugi nebus progos padėkoti tau už tai, kad girdžiu mergaičių juoką, kad galiu džiaugtis mamos užrašytomis patarlėmis ir priežodžiais, - nemokyta senutė 800 užrašė iš atminties.

Praėjo penkiolika metų. Tu susirgai. Ar buvau tau gera? Ar turėjau kantrybės slaugydama? Gydytojai liepė operuoti. Aš gyniau kaip paukštė sparnais. Ligoninės fojė tu atsisėdavai iš vienos pusės, palatos gydytojas iš kitos - ir kalbėdavai.

- Sutik. Man paskui neskaudės. Visiems bus geriau.

Chirurgas neprašė mano sutikimo, bet vyras be jo nenorėjo operuotis. Kasdieninis įtikinėjimas palaužė mane, ir aš pasakiau “taip”. Kai po operacijos jį grąžino į palatą, pažvelgiau į gelsvą veidą ir pamačiau jame lemtį. Pradėjau svirti. Seselės paėmė už parankių ir nuvedė į gydytojo kabinetą.

- Apsiraminkite. Tai dar ne paskutinioji. Bet jums slaugyti ligonį draudžiu.

Kitą dieną vyrą perkėlė į reanimacinę palatą. Lankyti uždraudė ir dukroms, - buvo leidžiama tik giminaitei gydytojai. Nuėjau į tą bažnyčią, kur buvo sumainyti mūsų aukso žiedai. Reikėjo kalbėti malda, skirtą ligoniams, bet mano lūpos šnabzdėjo kitką: “Viešpatie, leidai man sutikti artimą sielą... Tą meilės ryšį išlaikė kilnų... Tavo malone vaikus auklėjome

Bažnyčios nariais ir Tėvynės piliečiais... Neatimk jo... Aš, silpna nendrelė, viena palūšiu”.

Vakare radau dukras, besiblaškančias po namus.

- Mama, pasakė Neringa, vyresnioji. - Mamyte, nenoriu Tavęs skaudinti. Kur įkapės?

- Kaip tu drįsti? Laidoja gyvą?

- Apsiramink, - pasakė Gintarėlė. - Imk katekizmą, iš kurio mane mokei. Skaityk nuo čia iki čia.

Skaityti negalėjau.

- Tada aš paskaitysiu, - pasakė jaunėlė.

“Mirtis yra sielos atsiskyrimas nuo kūno.

Negyvas kūnas virsta dulkėmis, o siela toliau gyvena kitame pasaulyje”. - Kaip galėjau užmiršti tai, ką tiek kartų mums sakei?

Po šių žodžių kambaryje pasidarė šviesiau.

Vėliau sužinojau, kad slauganti daktarė tą pačią valandą uždegė žvakę: kunigą buvo pakvietusi anksčiau (ji dirbo toje pačioje ligoninėje, todėl dvasininką nesunkiai įvedė į palatą).

Kodėl negalima skambinti varpais?

Kapuose iškilo kauburėlis.

Praėjo metai.

Išklaušę šv. Mišių, artimieji nuvažiavo į kapus, o aš nuėjau į Mickevičiaus slėnį.

“Stasiuk, - pradėjau pasakoti, - tuos metus Neringa baigė universitetą, o Gintarėlė perėjo į neakivaizdinį. Žinoma, tu matei, kaip gražiai žydėjo tavo pasodinta vyšnia...”

Praėjo dar penkeri metai. Vėl aplankiau pamėgtąją vietą, norėdama pasikalbėti su savuoju.

“Tu mus užtari prieš Aukščiausiąjį, todėl mums gera.

Neringa ištekėjo. Pagimdė dukrą. Aš jau sukūriau eilėraštuką. Vaikų laikraštėlis jį išspausdino”.

Ištekėjo ir jaunėlė. Pabiro vaikaičiai. Vyriausias vaikaits Saulius įstojo į skautų organizaciją. Ši organizacija turi *10 įstatų*, šiek tiek

panasių į 10 Dievo įsakymų. Skautas turi būti krikščionis, todėl Saulius pakalbėjo su nekrikštytais draugais ir paprašė mane juos paruošti krikštui. Buvo gražu, kai aukšti, liekni berniukai kalbėjo: “Krikšto sakramentu tapau Dievo kūdikiu, Kristaus broliu, dangaus paveldėtoju”. Jiems ant kaklo užkabinau po rožinį, pažįstamo kunigo atvežtą iš Fatimos.

Dabar žiema. Aš sėdžiu ne prie Mickevičiaus akmens, o stalinės lempos gaubto skritulyje, ir galvoju. Kodėl gyvenime negandos aplenkia mane ir mano artimuosius? Ar todėl, kad mokėjau pasirinkti savo svajonių prinčą? Ar aš jį pasirinkau, ar Dievas padovanojo? Mano mama pragyveno ir žentą, ir marčią (mirė 95-rių). Vyras niekad nepaklausė, kodėl turi ją išlaikyti, gydyti, o kartais ir prižiūrėti, kai manęs nebūdavo namuose. Mama turėjo sūnų. Žentas nevarė senutės pas jį.

“Nukreipk žvilgsnį į žemę, Stasiuk... Tau apsakysiu džiaugsmą, kurio tu nė sapne nesapnavai”. - “Pasakok”. - “Mūsų Neringa apgynė disertaciją”. - Na, na... Ar tik nefantazuoji?” - “Nė kiek. Jos tema: “Intrakardinių nervų ultrastruktūra”. - “Apie širdies nervus rašyti tu, mama, ją įkalbėjai”. - “Ne. Širdis tėra kraujo siurblys. Mūsų jausmus, pergyvenimus reguliuoja ne jis”. - “Džiaugiuosi, kad apgynė, bet svarbiausia, kad mūsų dukros ir vaikaičiai Dievo neužmirštų, žmones užjaustų, darbštumo nestokotų”.

- “Tu jiems šviesų spindulį, pasiųsk, kad kelią rodytų”. - “Siunčiu kasdien”. - “Ar lauki manęs ateinančios?” - “Laukiu. Kaipgi nelauksiu. Bet danguje viskas kitaip. Čia niekas neskuba, netiksi laikrodžiai. Laukimas neprailgsta”.

“Gera, kad lauki, išsvajotasis mano vyre. Lietuvoje darbo labai daug, o norinčių dirbti - nelabai. Kol dar krutu, tėvynei tarnauju. Kai Dievas pasiims, susitiksime”.

APSTUMAS AR TRŪKUMAS

Algirdas Paliokas SJ

Evangelijoje ne kartą sutinkame turto pasmerkimą ir neturto išaukštinimą. Žmonių kalboje šių dviejų terminų reikšmė ir vartoseną yra aiški ir vienareikšmė. Evangelijoje jie apima visą žmogų, jo visą pasaulėžiūrą ir gyvenimą.

Kaip žmogus priima šias evangelines tiesas? Pagalvojęs apie savo materialinius išteklius bei šiuolaikinio gyvenimo reikmes, jis tuojau sau atsako: „Tai ne man, tai nesuprantama ir neįvykdoma“. Neįgyvendinamus dalykus išstūmęs iš savo domės horizonto, jis daugiau prie šių dieviškos išminties teiginių nebesustoja. Jam nė į galvą neateina, kad paklausęs Kristaus, jis jau žemėje artės prie ramios ir laimingos, meilės alsuojančios rojaus būsenos. Priešingai, žmogus niekada nepagalvoja-apie nelaimių, ligų įvairių praradimų, skausmingų išgyvenimų šaltinius, atsiveriančius neteisingai vertinant žemės gėrybes ir netinkamai jas panaudojant. Rojaus gundymui: „Jūs būsite kaip Dievas“ (Pr. 3,5) pasiduoda veik visi žmonės. Juk žmogus nori gyventi saugiai, apstume, viskuo apsirūpinęs, nes tiki, kad tai neša laimę.

Tikinčiųjų rinktinei daliai minėtos Evangelijos vietos tampa neišriešama problema. Iš vienos pusės: Dievas traukia, norisi augti dvasingume, artėti prie Dievo ir vis tobuliau Jam tarnauti... Iš kitos pusės: tai dvelkia negalimybe, nes Dievo karalystė aptverta neturto siena. Nepalikai turto anoje pusėje, neižengsi į ją. Naujai krikščionybės idealai tokie tolimi ir nepasiekiami kaip žvaigždės.

Kas yra turtuolis?

Jis gali turėti daug pinigų ir nekilnojamo turto, gali ir nieko neturėti, bet jis visada savimi pasitikintis, jis neabejotinai tikras dėl savo

pasaulėžiūros bei įsitikinimų, patenkintas savo poelgiais ir savo gyvenimu, jis nori pajungti visus savo supratimui, jis nuolat kalba apie save ir savo laimėjimus, jis nepamokomas, nepatobulinamas, gink Dieve, nekritikuojamas, jis savo esamybėje laimingas, turtingas, neklustantis. Jeigu kas suabejos jo tiesa, jei pabandys pamokyti, jei pasiūlys ką nors pakeisti, patobulinti, jei bandys išjudinti iš jo tikrumo, suabejoti jo neklystamumu, tuomet jis šauks: „Ant kryžiaus jį!“ Tokie buvo anų laikų fariziejai. Nereikia, kad žmogus turėtų visas išvardintąsias savybes, užtenka vienos, kad būtų galima priskirti turtuolių kategorijai.

Kas yra neturtėlis?

Tai tas, kuriam ko nors reikia, kuris kažko laukia, kuris alksta, kuris kenčia... Dievo Žodis randa jį visada pasiruošusį ir atsivėrusį. Jis sugeria šį Žodį ir leidžiasi jo vadovaujamas. Jis suabejoja savaisiais įsitikinimais ir leidžia Žodžiui juos keisti. Jis visada yra pasiruošęs priimti, „suvirškinti“, įsisavinti. Jis yra ėjime, kopime, siekime. Todėl jis tobuleja, todėl prie Dievo artėja. Jį iš minios išskiria ir pakelia į nematomas dvasingumo aukštumas šis Kristaus pažadas: „Palaiminti tie, kurie klauso Dievo žodžio ir jo laikosi“ (Lk 11,28). Naudojant Evangelijos terminologiją - tai vargšas, tai neturtėlis, tai mažutėlis. O kas prieš Dievą gali kuo nors pasigirti ar pasididžiuoti? Ką mes turime, ko nebūtume iš Jo gavę? Šitokio vargšo pusėje paties Dievo simpatija ir antrasis palaiminimas kartu su išaukštinimu: „Palaiminti dvasingieji vargdieniai: jų yra dangaus karalystė (Mt 5,3). Kas gali būti svarbiau už dar žemėje užtikrintą ateitį, jokių jėgų nesugriaisimą laimingą amžinąjį likimą?

Pirmasis gyvena savo susikurtoje karalystėje, antrasis jau čia, dar žemėje būdamas, dangaus karalystėje. Pirmojo karalystė ir karaliavimas tik iki mirties, antrojo - amžinas.

Kas yra neturtas?

Tai ne materialinio skurdo būseną. Neturtas - tai kūrinio teisinga laikysena savo Kūrėjo atžvilgiu. Žmogaus kūriniai, kadangi jie negyvi, visada išlaiko teisingą santykį su savo kūrėju - žmogumi. O žmogus, užgrobęs ir pasisavinęs Dievo dovanas, dar tuo didžiuojasi, niekinamas kitus. Juk viskas iš Dievo: dalis tiesiogiai, dalis netiesiogiai, per kitus žmones, per Dievo duotus talentus bei galimybes ir t.t. Tuo tarpu turtuolio neteisybė, padaryta Dievui ir artimui, šaukiasi atitaisymo.

Kaip pažinti savąjį turtą?

Tereikia peržiūrėti visas savo vertybes, bet neįprastai, o labai kritiškai. Tačiau žmogus nemoka būti savęs teisingu teisėju. Todėl labiau padės vaizduotėje surežisuotas vienos po kitos savųjų vertybių netekimas. Reakcija į netekimą parodys prisirišimo dydį. Bus ir tokių vertybių, apie kurias vidus pasakys: "Ne, šito netekimo aš negalėčiau pernešti".

Visa, kas žmogaus vertinime yra aukščiau Dievo, sudaro žmogaus turtą. Klasikinis turtuolio pavyzdys yra alkoholikas ir ypač narkomanas. Svaiginimasis jam yra viskas, o to priemonės - labiausiai trokštami dalykai pasaulyje. Jo stabas yra jam viskas. Per jį jis nemato nei Dievo, nei artimo ir nesusimąstydamas laužo visus Dievo įsakymus. Tikrasis Dievas, Jo nurodymai jam yra niekas, o jo stabas - viskas. Dėl savojo stabo (apsisvaiginimo malonių patirčių) jis pasiruošęs padaryti bet kokią niekšybę, bet kokį nusikaltimą. Jo stabas visiškai valdo jį.

Kitokie stabai nėra tokie ryškūs savo pasireiškimu, todėl žmogus gali net nieko nežinoti apie jų išsikerojimą jo viduje. Tiesa, artimieji matys ir kartais sakys, bet Dievo bal-

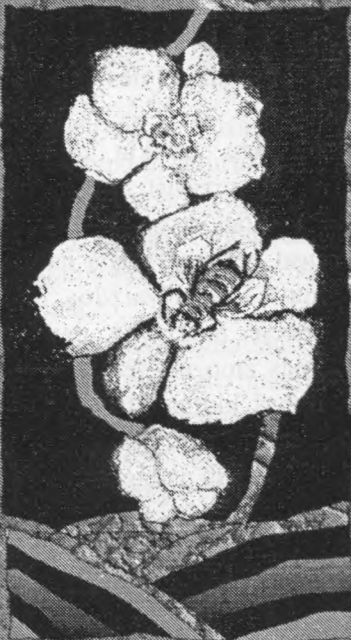
sas per artimo lūpas dažniausiai jo nepasieks. Į jį gelbstintį balsą dažniausiai jie reaguos atsisikirtimais, išsiteisinimais, artimo sukvailinimu, kartais agresija ir bendravimo nutraukimu. Stabai tiesos neįsileidžia, nes jie žmogui vadovauja.

Kažkodėl žmogų traukia pervertinti, sudievinėti kūrinčius ir prisirišti prie įvairiausių dalykų: tiek kūniškų, tiek dvasinių. Peržvelkime bent dalį jų: pinigai, gėrimas, valgis, narkotikai, kūno malonumai, savo išvaizdos, mados, padėtis visuomenėje, pareigybė, darbas, pasisekimas, mylimas žmogus, šeima, gabumai, intelektas, laimingas likimas, talentai, garbė, prestižas, išmintis ir pan. Nereikia nustebti, kad net tokie geri dalykai kaip pareigybė, šeima, artimi ir mylimi žmonės ir kt. gali tapti stabais, užstojančiais Dievą. Visų kūrinių paskirtis viena: padėti žmogui Dievą pažinti, prie Jo artinti ir žmogų tobulinti. Joks kūrinys negali tapti tikslu. Kūriniai - tai tik priemonės, suartinančios kūrinį su Kūrėju.

Antras ženklas, parodantis žmogaus turtą, yra jo reakcijos netekties atveju. Prisirišimo didumą rodo liūdesio, išgyvenimų, susigraužimų, dejavimų, nusiskundimų ir pan. dalykų didumas. Čia įeina ir Dievui keliamas klausimas "kodėl?"

Kam Dievas aukščiau visko, tas priima bet kokią netektį ramiai, širdies žaizdą gydydamas malda, gerais darbais, atgaila, o kartais net visišku pasiaukojimu artimo meilės tarnybai. Jis visada išlieka pusiausvyroje, nes didžiausio jo turto, Dievo ir amžinybės, niekas iš jo neatims.

Matomasis pasaulis su nuostabiaisiais Dievo kūriniais moka taip pririšti žmogų prie savęs, kad žmogus nė nepastebi jį užvaldančios jėgos, nepajaučia kada dvasinis augimas sustoja, ir Dievas pradėjo nutolti. Žmogus juk negali sustoti eidamas į Dievą, Dievo pažinime ir meilėje. Tam jis sutvertas, tam visa kūrinija tarnauja, toks yra Dievo planas. Klaidžiojimams žemėje laiko per mažai. Vargas sustojusiam,

Magnolija

įsižiūrėjusiam į kūrinį, prisirišusiam, įsimylėjusiam... Jau audros debesys renkasis virš galvos. Audra tikrai užgrius, daužydama stabus, o skausmo bedugnė parodys, ką tu vietoj Dievo mylėjai...

Kaip tapti Evangelijos neturtėliu?

Mes įpratę viską vertinti šiaipusiniais mąstais, o anapusines vertybes priimti tik tada, jeigu jos patenkina ne vieną mūsų "jei..." Ženkime du žingsnius. Pirmą: prisipažįstu, kad prieš Dievą esu niekas. Visa, ką turiu, esu iš Dievo gavęs, be Jo neturiu nieko. Antrą: pakeičiu vertinimo kryptį priešinga, o būtent, buvusią: per šiapus į anapus keičiu į neįprastą: per anapus į šiapus. Tuomet mus paglostys

Jėzaus žodžiai: "Aš šlovinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad paslėpei tai nuo išmintingųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams" (Mt 11,25). Bet kaip apsiprasti su vargšo, mažo, neturtėlio būseną? Gal jau per toli norima nueiti? Kristus patvirtina ir šio pasiryžimo tikrumą: "...jeigu neatsiversite ir nepasidarysite kaip vaikai, neįeisite į dangaus karalystę. Taigi kas save laikys mažu kaip šis vaikelis, tas bus didžiausias dangaus karalystėje (Mt 18, 3-4). Štai kaip! Nėra atsivertimo, nėra ir dangaus! Argi tikrintiesiems dar reikia atsiversti?! Taip! Tvirčiausiai tikintys ir tokie uolūs fariziejai neatsivertė ir vietoj Dievo karalystės pateko į pikto karalystę.

Kelias į neturtą.

Jau pradeda aiškėti nepalyginama neturto vertybė, bet dar reikia stipresnių argumentų už jį. Pasekime apaštalus Jėzaus mokykloje. Štai Petras. Tai suaugęs, galutinai susiformavęs žmogus, kilnios širdies, drąsus cholerikas, pirmasis imantis iniciatyvą ir nebijąs prisiimti atsakomybės. Jis tuo turtingas. Pirmo susitikimo su Jėzumi metu šis tikrai geras žvejys sugluminamas savo amate. Jo patirtis paverčiama niekais. Nesugaunamu metu, pagal Jėzaus pasakymą įmetęs tinklus, jis sugauna tiek, kiek gyvenime dar niekada nebuvo sugavęs. Viešpats lyg ir pasakė, kad štai be manęs tu nieko prieš tai nesugavai, kad net ir žvejoti be Dievo nesiseka. Petras tuoj pat pamatė dar ir daugiau, o būtent, savo žmogiškąjį menkumą ir tarė: "Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes aš nusidėjėlis!" (Lk 5,8). Jis tuoj suprato, kad atsivėrus Dievui, teks prarasti savo nepriklausomybę bei ramybę, kad žemiška patirtis, kurios globoje jis buvo saugus ir tikras, yra vieni niekai, jei šalia Dievas, jei jis tau skiria kokią nors misiją. Ne tik vaikams, bet ir suaugusiems vieno pamokymo neužtenka. Kai Petras išpažino: "Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus", Kristus jį vėl pamokė: "... ne kūnas ir kraujas tai tau apreiškė, bet mano Tėvas, kuris yra danguje" (Mt 16, 16-17). Kai Jėzus praneša apaštalams apie savo kančią, Petras tuoj

šoka perkalbėti Jėzų: “Nieku gyvu, Viešpatie, tau neturi taip atsitikti”. Savo busimajam įpėdiniui Kristus atkerta: “Eik iš mano akių, šėtone ! Tu man papiktinimas, nes mąstai ne Dievo, o žmonių mintims” (Mt 16, 22-23). Net Judas Iskarijotas nebuvo taip pavadintas. Kodėl?! Kad suprastų, jog Dievo planai - ne žmonių planai. Bet ar to Petrui jau gana? Prieš kančią Petras dar kartą parodo, koks jis turtingas savo ištikimybe ir drąsa: “Jei ir visi pasipiktintų, tai tik ne aš!” (Mk 14, 29). Triskart išsižadėjęs Viešpaties, jis galutinai ir visam gyvenimui suprato, kad jis tikrai yra vargšas, kad neturi jokių privalumų prieš kitus. Ir tik tada Viešpats, žinodamas, kad Petras jau niekada nesirems savimi, t.y. savo turtu, bet remsis vien tik Dievu, paskiria savo įpėdiniu.

Prisiminkime antrą Bažnyčios šulą - Paulių. Jis buvo baigęs visus galimus mokslus Izraelyje, buvo tikras savo tikėjimo teisingumu, veikė ir apaštalavo savo žmogiško proto vedamas, buvo intelektualiai vienas iš turtingiausių žmonių. Nutrenktas nuo arklio, sužinojo, kad Dievui tarnaudamas persekiojo Dievą, kankino tikruosius Dievo išpažinėjus. Tada griuvo jo AŠ, jis tapo vargšu, nieko nesuprantančiu ir kaip vaikas laukiančiu vedimo ir vadovavimo. Netekęs savo intelektualinių turtų ir regėjimo, melddamasis ir pasninkaudamas, jis pats jau nieko nedarė, o laukė, kas jam bus pasakyta, ką jis turėsias daryti. Tik priimtos netekties bedugnėje jis skiriamas būti tautų apaštalu.

Kartą Jėzus, “pasivertęs” vargšu, paprašė: “Duok man gerti”. Žydas prašo moters ir dar samarietės! Ši neištvrė nepasipukavusi: “Kaipgi tu, būdamas žydas, prašai mane, samarietę, gerti?” (Jn 4, 7-9). Jėzus bando pasiūlyti Dievo dovaną, o ji atsako dar įžūliau. Juk ji tokia turtinga, o čia tik vargšas. Ji turtinga, jai nieko nereikia, netgi Dievo dovanos. Tik staiga rolės pasikeičia. Jėzui priminus, ji supranta, kad nuodėmėje gyvena jau su šeštu vyru. Savo aki-vaizdaus nuodėmingumo patirtyje netekusi savo turtų ji atsiverčia ir tampa Jėzaus apaštale.

Kartą novicė pasakė Teresėlei: “Kiek daug turiu pasiekti, kad tapčiau šventoji!” Šventoji atsakė: “Geriau sakykite: kiek daug dar turiu prarasti!”

Kokia pirmoji susitikimo su Dievu dovana? Ogi tiesa. Žmogus prieš Dievą yra ir menkas, ir neturtėlis, ir nusidėjėlis. Pažintos tiesos paskaitintas jis trokšta tapti švarus ir tyras. Tik vargšui laikas nuo laiko reikalingas susitaikinimo sakramentas, bet ne turtuoliui. Supratimas, kas yra netikrosios ir laikinosios vertybės ir kas yra tikrosios, t.y. amžinos vertybės, yra antroji susitikimo su Dievu dovana. O kiek yra tikinčiųjų, prie kurių Dievas negalėjo prieiti per visą gyvenimą, ir jie iškeliauja, iš paskutiniųjų laikydamiesi už netikrųjų vertybių, savųjų stabų apsuptyje. Kokia netikra jųjų amžinoji būseną.

Dieviškasis neturtas.

Ar gali būti, kad Kūrėjas ir Visagalis Dievas būtų neturte? Jeigu Dievas neturtą taip labai vertina, tai gal jis kažkuo atspindi kurias nors dieviškąsias savybes? Pasvarstykime dieviškųjų asmenų požiūrius į kitą asmenį.

Dievo Sūnus sau nieko nepriskiria: “Žodžius, kuriuos jums kalbu, ne iš savęs kalbu. Manyje esantis Tėvas daro savuosius darbus” (Jn 14,10). Šventoji Dvasia veikia irgi ne iš savęs: “Ji nekalbės iš savęs. Bet skelbs, ką bus išgirdusi” (Jn 16,13). Švč. Trejybės asmenys visada kalba apie kitą asmenį: “Šitas yra mano mylimasis Sūnus, kuriuo aš gėriuosi” (Mt 3,17). Susidaro įspūdis, jog kalbantysis Švč. Trejybės asmuo, lyg pats nieko neturėdamas, viską priskiria kitam asmeniui. Savęs nevertinimas, kitam pirmumo atidavimas yra dieviškosios meilės sudėtinė dalis. Tikroje žemiškoje meilėje taip pat nėra puikavimosi prieš kitą, nėra noro būti kuo nors turtingesniu už kitą, o yra dalinimasis, tarnavimas, net visiškas pasiaukojimas, kiekvieno gėrio autoriumi laikant kitą ar meilės jungties išraišką, vadinamą “mes” vardu.

Kaip dažnai žmogus Dievą supranta neteisingai. Jau Adomas turėjo autonomiško, visa-

valdžio Dievo įvaizdį. Tokiu ir jis panoro būti. Mūsų gyvenimą apsprendžia tai, kokį Dievo įvaizdį mes susikuriame. Dievas kviečia mus tapti į jį panašiais: “Būkite tokie tobuli, kaip jūsų dangiškasis Tėvas yra tobulas” (Mt 5,48). Adomas irgi norėjo būti panašus į Dievą, bet, deja, ne į tikrąjį, o į savo susikurtąjį. Vos ne kiekvienas žmogus galvoja ir elgiasi panašiai. O reikia pamatyti dar vieną: Dievo-vargšo veidą. Tačiau mes nenorime jo matyti, kad nereiktų tapti vargšu kaip Jis. Tikrai, tam tikru požiūriu Dievas yra vargšas. Jis nieko neturi, ko nenorėtų atiduoti kitam. Dieviška meilė veda į didžiausią nuolankumą (Įsikūnijimo paslaptis), į tarnavimą (viešasis Jėzaus gyvenimas), į mirtį už mylimuosius (išganymas), į pasilikimą kartu su žmonėmis iki amžių pabaigos (Švč. Sakramentas). Jis yra visiškas pasiaukojimas, begalinis atsidavimas tobulai tarnaujantis, mums nesuvokiamas atsižadėjimas, visų motinų švelnumas... Jeigu nes turime teisingą Dievo įvaizdį, tai renkamės ne turtinę, o neturtą, ne suverenumą, o priklausomumą, ne šaltumą kitiems, bet meilę, pasiaukojimą ir net kančią už kitus.

“Palaiminti dvasingieji vargdieniai: jų yra dangaus karalystė” (Mt 5,3). Dangus ten, dangus ir čia. Palaimintas vargšas, nes jis išeina iš savęs ir į jį įeina Dievas. Jis gyvena realybėje, nes žino, kad Dievas jį myli, kad jis yra Dievo Apvaizdos globoje.

Turtuolis, pasitikėdamas savimi ir turtais, žaidžia savo likimu. Evangelijos turtuolis užderėjęs javams, planuoja statyti didelius klojimus ir po to ilgus metus galėsiąs pokylyti. “O Dievas jam tarė: ‘Kvaili, dar šiąnakt bus pareikalauta tavo gyvybės. Kam gi atiteks, ką susikrovei?’” (Lk 12,20).

Tačiau Dievas nepeikia nei darbo, nei rūpesčio. Tik perspėja, kad to nebūtų per daug, kad liktų laiko ir savo kaip tvarinio didžiojo tikslo žemėje.

Vargšo charakteristika.

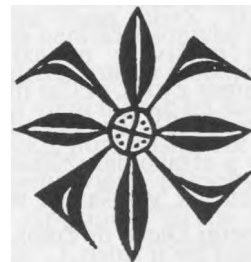
Vargšu lengviau galime tapti, jei neturto

patirtis praeityje kokioje nors srityje kažką mums davė ir ypač jei pajutome tuomet Dievo meilę. Nereikia savęs versti priimti neturtą, o tereikia pertvarkyti savąją vertybių skalę ir pirmoje vietoje pastatyti meilę Dievui. Šitaip žmogus tampa stiprus Dievo galia ir joks neturtas jam tampa nebaisus. Toks yra pilnutinis žmogus. Turėdamas savo vidinę harmoniją ir ramybę, jis įsigali suprasti kiekvieną žmogų. Šis žmogus jau niekada nepalūš. Bet kokiai tikrovei jis gali pasakyti **TAIP**. Taigi Evangelijos vargšas, neturtėlis - tai tikras žmogus.

Kaip tapti neturtėliu? Nereikia pradėti nuo turto išdalinimo. Tereikia vieno: stengtis mylėti artimą Dievo meile. Tada greit tampa vargdienu.

Visi, kuriuos tikrai mylime, kažkodėl pasistengs mus pažeminti ir pajuokti, ir sunervinti. Jie sugeba jiems tarnaujančius ir mylinčius greitai paversti menkais ir vargšais. Bet jų pagalba padės įgyti vargdieniams skirtą palaiminimo atlygį.

Palaiminti beturčiai. Nėra sienos tarp jų ir Dievo. Jie turtingi pačiu Dievu, jo Apvaizdos globa. Gal kitų akimis žiūrint, jie rizikuoja, bet ko bijotis, turint tokį Tėvą danguje. Jau dabar beturčiai džiaugiasi Dievo karalystės palaima žemėje, Dievo vaikams skirta globa ir palaiminimais užtikrinta amžinąja ateitimi.

TEGUL DIEVAS NEPAGAILI SKAUSMO

Romualdas Kriaučiūnas

Štai ką vadinamoji bostoniškė Lietuvių enciklopedija 1985 metais rašė apie kun. Juozą Zdebskį.

“Zdebskis Juozas (g. 1929 Naujienos k., Marijampolės vls.) kunigas. Baigęs Kauno kunigų seminariją, dirbo parapijose. Būdamas vikaru Prienuose, 1971 buvo suimtas už vaikų katekizaciją ir išvežtas į Vilnių, kur ji nuteisė vieneriems metams bendrojo režimo stovyklom Bausmę 1971-72 atliko Pravieniškių koncentracijos lageryje. Kurį laiką neleido eiti kunigo pareigų. Valdžia vertė iškelti iš Vilkaviškio vyskupijos į Latvijos pasienį Kučiūnų klebonu, bet to įsakymo atsikratyta. 1975 vasario 25 buvo paskirtas Šlavantų klebonu. Buvo Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narys, rašėsi po protestais dėl kunigų persekiojimo ir sufabrikuotų kaltinimų bei teismų. 1980 spalio pirmomis dienomis parapiečiai rado kleboną visą žaizduotą. Nuvežus į Kauno ligoninę, rasta visame kūne antrojo ir trečiojo laipsnio nudegimų. Saugumo policijos buvo pareikalauta, kad gydytojai pripažintų žaizdas, atsiradusias dėl venerinės ligos, bet ne dėl apdegimo. Kaip, kur, kieno jis buvo apdegintas, liko nežinoma. Žmonės tebeprisimena, kad visą savaitę apylinkėje sukiojosi mašina su trimis vyrais, sulaukinėjo žmones ir juos tikrino. Spėjama, tykojo pagauti bevažiuojantį kun. J. Zdebskį”.

Pasitraukdama iš Lietuvos KGB stengėsi sunaikinti arba išvežti visus jos veiklą demaskuojančius dokumentus, tačiau kai kurių disidentų ir kunigų baudžiamosios bylos, taip pat ir LKB kronikos sekimo bylos išliko. Viena jų - kun. Juozo Zdebskio sekimo byla. Jos puslapiai papildė Bažnyčios kančių mozaiką bei pateikia naujų faktų apie kun. J. Zdebskio asmenybę.

Pasinaudodamas šiais archyvais, Vidas Spengla parašė *Akiplėša - KGB Kova prieš Bažnyčią*. Operatyvinio tyrimo byloje Akiplėšos slappyvardžiu įvardintas kun. Juozas Zdebskis.

Akiplėšos autorius savo žodyje susumuoja šios knygos esmę. “Bažnyčia - ne tik Kristaus vietininkės simbolis: tai Kristaus kryžių nešanti Jo tauta, klumpanti ir besikruvinanti į savo laiko akmenis, tačiau vėl kylanti, atsinaujinanti ir einanti į Prisikėlimą. Ir kuo nuožniau ji persekiojama bei niokiojama, kuo labiau ji suvargusi ir žaizdota, tuo didesnę savo ištikimųjų vaikų meilę ir pasiaukojimą ji žadina. O tokių jos vaikų buvo ir yra daug, ne tik kun. Juozas Zdebskis. Jo gyvenimo ir tarnystės kelias padeda pažvelgti tik į dalelę Kristaus Bažnyčios Lietuvoje žaizdų ir šventumo. Ne todėl, kad tai jo, o ne kito kelias, o todėl, kad KGB archyve išliko jo sekimo byla”.

KGB bylos šiandien leidžia aiškiau suvokti tų dienų Bažnyčios didybę ir tragizmą. Užmiršti juodų KGB ir jų talkininkų darbų nereikia. Tai istorija, ir ji turi būti mums mokytoja.

Kun. Juozas Zdebskis buvo vienas aktyviausių kunigų, kurie neapribojo kunigo tarnystės tik bažnyčios sienomis, kaip reikalavo valdžia. Kun. Zdebskis lankė šeimas, organizuodavo jaunimo susitikimus, rekolekcijas, aktyviai dalyvaudavo viešuose renginiuose, po grindinėje veikloje. Kunigo tarnystę suprato kaip Tiesos apie Dievą ir žmogų liudijimą. Pastaroji jo savybė KGB buvo pavojingiausia, nes jo tiesus žodis apie žmogaus - Dievo vaiko - orumą, Bažnyčios persekiojimą, žmogaus teisių pažeidimus, okupaciją visus klausytojus skatino mąstyti, išsivaduoti, save ugdyti.

Iki šiol kun. Juozo Zdebskio raštų bei ap-

mąstymų išleista bent keturios knygos. Šalia to, yra dar keturios, jau kitų parašytos knygos apie šį nuostabų kunigą. Jas beskaitydamas pamatai, kiek čia daug skausmo, kiek čia džiaugsmo, kiek pavojų ir meilės sutelkta. Tai šventojo būta! Noriu pacituoti Lazdijų dekaną kun. V. Jalinsko žodžius, pasakytus prie kapo duobės 1986 vasario 10 dieną: “Budėjome prie Tavo, kunige Juozai, karsto. Dieną ir naktį dalijome šv. Komuniją. Gyva adoracija - ne gėlės - puošė altorių. Prie Tavo karsto, kunige, nuolat budėjo jaunimas. Vieną sušalusį nekūrenamoje bažnyčioje besimeldžiantį jaunuolį paklausiau: “Ką tau davė velionis? Gal automobilį nupirko?” O jis atsідusęs su ašara akyse pasakė: ‘Jis man Dievą davė!’ Dieve mano, jis tau Dievą davė!.. Ir todėl noriu kiekvienam iš kunigų pasakyti: broliai, ką pasėjom, tą ir pjausim...”

Vėliausioji knyga yra Mylėti artimą: Liudijimai apie kunigą Juozą Zdebskį pagal dokumentinio filmo videomedžiagą. 1997 m. rugsėjo 16 d. Lietuvos televizijos salėje būreliui žurnalistų, visuomeninkų ir buvusių disidentų parodytas naujas dokumentinis filmas apie kun. Juozą Zdebskį. Tai keturiasdešimt penkių minučių juosta, pavadinta “Mylėti artimą”, sukurta režisieriaus, Lietuvos televizijos filmų studijos direktoriaus Juozo Saboliaus ir žurnalisto Andriaus Gudausko.

Filmo kūrėjus laukė nelengvas uždavinys: “Kaip kalbėti apie žmogų, kuris dar gyvas buvo tapęs legenda, o šiandien ne vienam savo mokiniiui ar bendražygiui atrodo tartum nepaskelbtas šventasis? Kita vertus, kaip padaryti, kad kunigo Zdebskio gyvenimas nebūtų paverstas pigia detektyvine istorija, kurioje klastingas ir žiaurus KGB aparatas persekioja bebaimą kovotoją ir galų gale jį sunaikina?”

Knygoje rašoma, kad filmo autoriai šių pagundų išvengė. Jų sukurtas kun. Zdebskio portretas pirmiausia kalba mums apie tikrą, pasišventusį kunigą, dvasios žmogų, krikščionį, kuris paslaptingai mylėjo ir tarnavo kitiems.

Po filmo premjeros režisierius Juozas

Sabolius kalbėjo: “Gaila, bet aš nemačiau jo gyvo... Pasirinkome vaizduoti jo dvasinį gyvenimą, jo kunigystės pašaukimą. Atvirai pasakyčiau, aš patyriau dvasinį nokautą, susipažinęs su juo. Aš netikėjau, kad tokių žmonių gali būti... Norėjau sukurti filmą zdebskišką, tai yra kiek įmanomai paprastesnį. Juk kun. Juozas niekam dėl nieko nesiaikiškindavo. Jis niekados niekam nesiteisindavo”.

Šio pranešimo pradžioje buvo cituotas Lietuvių enciklopedijos aprašymas, kur sakytą, kad “Kaip, kur ir kieno jis buvo apdegintas, liko nežinoma”. Išlikusiuose KGB archyvuose atsakymas aiškus. Tai buvo KGB darbas!

Nors KGB kun. Zdebskį vis sekė, visai patengėsi jo veiklą neutralizuoti, sukompromituoti, tačiau jis dirbo kaip dirbęs. Tada Lietuvos SSR KGB pirmininkas gen jam Juozas Petkevičius 1980 m. birželio 19 kreipėsi į SSRS KGB 5 valdybos viršininką F. Bobkovą, išdėstydamas prieš kun. J. Zdebskį panaudotas priemones ir prašė: “Siekiant nutraukti ‘Akiplėšos’ priešiską veiklą, sustiprinti tarp reakcionierių ir vienuolių neigiamą nuomonę apie jį, matome, kad tolimesniai objekto sukompromitavimui būtina prieš jį panaudoti spec. priemonę. Prašome jūsų pagalbos, kad nurodyta priemonė būtų realizuota”. Maskva pagalbą suteikė. 1980 m. spalio 3 d. jis buvo nudegintas cheminėmis medžiagomis, užpiltomis ant automobilio sėdynės. Paguldžius į ligoninę, KGB davė gydytojams nurodymą šį nudeginimą įforminti kaip venerinę ligą. Artimųjų bendražygių dėka, jis buvo pagrobtas iš ligoninės ir slapta gydomas. Nudegimas buvo labai pavojingas, nes sutrikdė širdies ir inkstų darbą. Slaugantieji ir pats kunigas abejojo, ar pasveiks. “Tačiau kunigas Juozas Zdebskis pasveiko ir toliau kovojo dėl Bažnyčios reikalų, kol netikėta avarija (gal taip pat KGB suorganizuota?) 1986 m. vasario 5 d. nutraukė jo gyvybę”. Tokį KGB įsiterpimo įtarimą paskatino Monsinjoras Vincentas Jalinskas savo atsiminimuose: “Man teko jo kūną tvarkyti, išimti užlūžusius stiklus. Stiklų daug radom,

TENEGĘSTA VILTIES ŽVAIGŽDĖ

Antanas Marčiulaitis

Ar galima įsivaizduoti gyvą medį be šaknų, žinant, kad jis ne kuo kitu, o šaknimis siurbia gyvybę į save iš žemės? Lygiai taip pat sunku įsivaizduoti žmogų be vilties. Ji yra nuostabiausia kiekvieno mūsų dvasinė savybė: suteikia pasitikėjimo savo jėgomis bei galimybėmis, neleidžia išgalėti abejonoms; ji yra įvairiapusės veiklos skatintoja. Bet koks nusivylimas gali virsti tragedija, silpnavalį nustumti į pradžią, į paties savęs susinaikinimą. Tik valingas žmogus gali atsispirti net ir didžiausioms gyvenime pasitaikančioms audroms.

Galima būtų išvelgti dvi žmoniškųjų vilčių kategorijas: 1. žemesniąją, buitinę (viltis sulaukti geresnių laikų, pasveikti, praturtėti) ir 2. aukštesniąją, pačią esmingiausią (amžinojo gyvenimo, pripildyto begalinės laimės Dievo artumoje, viltis). Pastaroji viltis tikinčiajam yra didžiulė varomoji jėga, sudaranti galimybes tobulėti ir netgi šventėti. Tikintis žmogus pasitinka mirtį kaip natūralų perėjimą iš laikinos žemiškosios būties į amžinąją būtį. Štai į kur krypsta tikinčiojo viltis. Tik gilus tikėjimas, tik nuolankus išsakymas Dievui savo kančių ir negandų padeda išlaikyti dvasinę pusiausvyrą, praturtina sielą palaiminga ramybe ir viltimi. "Taigi vilties Dievas jus, gyvenančius tikėjimu, tepripildo visokių džiaugsmų ir ramybės, kad Šventosios Dvasios galybe būtumėte pertekę vilties" (Rom 15, 13).

išėmė stiklus, paskui į grabą sudėjom. Visa galvelė - kaulai judėjo. Ir dabar man tokia mintis: čia kažkas - šioj vietoj (kakoje) buvo man įtartina. Kad aš žiūrėjau, žiūrėjau ir kaip pirštu tik paliečiau, man labai jau giliai pirštas įslinko. Tai man labai didelis klaustukas: ar jis iškart mirė, ar paskui dar kažkas padėjo jam numirti..."

Taip, kūnas jau yra miręs, bet jo dvasia su mumis yra gyva. Tuo tarpu, kun. Zdebskio žodžiais tariant, tegul Dievas mums visiems nepagaili skausmo.

Ateistui, neigiančiam pomirtinį amžinąjį gyvenimą, kur kas sunkiau skirtis su šiuo pasauliu. Mirties akivaizdoje jis pajunta dvasinę tuštumą, kurios nebeturi kuo užpildyti. Bieka pulti į visišką nusivylimą gyvenimu. Jei tasai gyvenimas buvo pakankamai sotus ir nerūpestingas - gaila, kad jis taip trumpai tęsėsi. Jei jis buvo vargingas, perpintas kančiomis - skaudžiai apmaudu, kad tik tuo ir užsibaigia.

Jei mano mąstysenoje ir širdyje žėruoja gyvas tikėjimas amžinuoju gyvenimu, tai drauge žėruoja ir viltis jo sulaukti. O jei turiu viltį, vadinasi, manyje gyvas tikėjimas tuo, ką Dievas žadėjo. Laiške Žydams aiškiai nusakomas Dievo pažadas: "Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, ardo tikrovę, kurios nematome" (Žyd 11, 1).

Kiekvieną mūsų dieną lydi kokie nors laukimai. Rytą laukiame vakaro, vakare - ryto; laukiame ateinančio, laukiame nueinančio; vaikystėje laukiame jaunystės, jaunystėje - brandos amžiaus... Kiekvieną laukimą sušildome viltimi, nes jei nebūtų vilties sulaukti, tai nebūtų ir ko laukti. Žmonija tūkstančius metų laukė ir vylėsi sulauksianti žadėtojo Išganytojo. Gimęs, mokęs žmones, kentėjęs ir miręs ant kryžiaus, Išganytojas įprasmino didįjį žmonijos laukimą ir didžiąją viltį. Prisikėlęs iš mirties Kristus buvo, yra ir bus didžiąja Dievo Bažnyčios viltimi. Išganyto viltis yra įstabiausia Šventosios Dvasios dovana. Dievas žmonių išganyto planą

grindė meile ir gailestingumu. Todėl suteikia mums negėstančią viltį anksčiau ar vėliau išsivaduoti iš žemiškųjų kančių ir negandų, pereiti į amžinąjį poilsį bei ramybę. Kokį žemiškojo gyvenimo kraitį nusinešime į amžinybę, tokį ir atpildą joje gausime. Tad vien laukti ir viltis nepakanka. Reikia savo žemiškąją būti taip tvarkyti, kad taptume verti sulaukti niekad nesibaigiančios dangiškosios palaimos.

Mus gyvenimo keliuose ir klystkeliuose dažnai pasitinka visokiausi netikėtumai: skaudžios nelaimės, ligos, vargai, netektys, skriaudų kartėlis, kad kartais, atrodo, ir gyventi nesinorėtų. Bet apsidairykime aplinkui ir pastebėsime, kad yra labiau kenčiančių, nelaimingesnių už mus; prisiminkime, kiek kančių patyrė, mūsų tėvynės gynėjai, partizanai ir visi kovotojai už tiesą ir teisingumą, už tikėjimą; kiek sielvarto ir ašarų išliejo motinos dėl savo vaikų žūties, - ir tada neatrodys tokie nepakeliami mums skirti išmėginimai.

Kiekvienoje krašutinėje padėtyje būtina ryžtingai pakelti galvą, įsitikinus, jog viskas turi ne tik pradžią, bet ir pabaigą, ne tik ateina, bet ir praeina. Ir, anot tremtinio Antano Poškos, koks bebūtų nusiminimas, viltis jam pakiša išsigelbėjimo šiaudą.

Komunistinės okupacijos metais vienas Lietuvos vaikas, tarnaudamas armijoje, buvo nugrūstas už kelių tūkstančių kilometrų, į Karagandos sritį. Ten vienų karinių pratybų metu buvo sunkiai sužeistas ir paguldytas į ligoninę. Tėvai gavo skubią telegramą, jog jų sūnaus sveikatos būklė kritiška. Motinos širdis tarsi jauste jautė, kad reikia sergančiam sūnui iškepti duonos. Susėmė paskutinius namie užsilikusius miltus ir paskubom iškepė duonos kepalėlį. "Nuvežk sūneliui, gal jam kaip tik ir trūksta šitos duonelės, kad galėtų pasveikti ir sugrįžti namo", - paliepė vyrui. Šis sėdo į lėktuvą ir išskrido pas ligonį, glausdamas prie krūtinės šviežios duonos kepalėlį. Po dviejų dienų jis jau stovėjo prie sūnaus lovos. Bandė prakalbinti, bet tasai nepratarė nė žodžio. Už-

merktos akys ir išbalęs veidas bylojo apie neišvengiamą mirtį. Tėvas išvyniojo kepalėlį iš drobinės skiautės ir ištiesęs į sūnų, tarsi laimindamas, gaudžiai užvirpuliavo: "Prasimerk, sūneli, bent trumpam žvilgtėk: aš tau atvežiau tavo mamos iškeptos duonos. Ar girdi mane: tavo mama siunčia tau šitą duonelę..." Ir staiga įvyko lyg koks stebuklas: sūnus atsimerkė ir silpnu balsu prašvokštė: "Mama..." Palietė pirštais kepalėlį, priglaudė prie lūpų, nuoširdžiai pabučiavo, tarytum savo motiną bučiuotų. Paskui vos girdimai ištarė viltingus žodžius: "Aš būtinai pasveiksiu..." Gydytojų ir tėvo nuostabai, ligonis pamažu atgavo bėbaigiančias blėsti jėgas, gyvybė kaip įpūsta menkutė liepsnelė ėmė rusenti. Praėjo mėnuo, ir kareivėlis, su didele pagarba ir meile suvalgęs duonos kepalėlį, grįžo į savo namus, pas mylimą motiną. Viltis suteikė jam jėgų kabintis į gyvenimą. Viltis neapleido ir motinos.

Skaudu, kai į nevilį puolęs žmogus praranda savo gyvenimo prasmę, bejėgiškai blaškosi ir, kas baisiausia, - ima bodėtis gyvenimu. Tada kiekviena nesėkmė ar nelaimė jo vaizduotėje padidinama ir tampa nebepakenčiama. Bevalis žmogus netenka vilties ir pasikėsina į savo gyvybę. Taip neatsitiktų, jei jis stengtųsi kuo dažniau sutelkti mintis apie pasiruošimą amžinajam gyvenimui ir jei jo viltys nebūtų nukreiptos vien į žemiškus reikalus.

Labai naudinga nuolat grūdinti savo valią, apnikusias juodas mintis užgesinti nuoširdžia malda ir besąlyginiu atsidavimu dieviškajai Meilei bei Gailestingumui. Malda ir visiškas pasitikėjimas Dievu - tvirčiausia atspara prieš mirtiną nuodėmę, prieš savo gyvybės nutraukimą. Taip pat svarbu pamąstyti, jog viskas, kas vyksta žemiškajame gyvenime, yra laikina: praeis kiek laiko, ir vėl viskas grįš į savo vietą. O laikinos negandos, prislėgusios nelaimingąjį, neliks Dievo nepastebėtos: jos bus užsakytos kaip atgaila už savo ir kitų nusikaltimus Dieviškajai Valiai. Tad tegu niekad negėsta mūsų vilties kelrodė žvaigždė - patikimiausias vadovas

NE MOKINYS, O KANKINYS

AGNIETĖ JANKAUSKIENE

- Sūnau, šiandien paskutinė tavo atostogų diena, einam palydėti vasaros prie Nemuno, o vakare - Bazilikoje pamaldos moksleivių intencija.

Palikę savo kuklų kamputį triukšmingos gatvės nuošaly, pamažu pražingsniavome Neris tiltą. Sustojom prie Santakos. Neris skuba į Nemuną - patiki jam savo vardą. Tai jūdvių jungtuvės. Dešiniam Nemuno krante puikuojasi saulės nušviesti beržai, o Nemune - gulbių šeima. Abu su sūnumi gėrimės gamtovaizdžiu. Mintys ir širdys kyla virš jo - į patį grožio Kūrėją...

Bazilikoje - daug moksleivių, bet sūnaus klasiokų nepastebėjau. Grįžtant į namus, klausiu sūnų:

- Vytuk, neįau tavo klasėje nėra tikinčių mokinių?

- Mamytė, mano klasėje - tik du tikintys berniukai: Evaldas ir aš.

- Tai gal todėl tu buvai klasiokų skriaudžiamas ir pajuokiamas, kad esi tikintis?

Sūnus, galbūt nenorėjo išduoti draugų, todėl neatsakė. Išvis, mano jaunėlis buvo tylus, ramaus būdo, švelnių veido bruožų ir lėtų judesių berniukas, taip pat nestiprios sveikatos. Kartą parėjęs po pamokų užtinusiais paakiais, pasiskundė:

- Mamytė, mane, klasiokai stumdė ir skaudžiai mušė.

Aš jam atsakiau (labai nepedagogiškai): "kirsak atgal!" O Vytukas man: "Mamytė, man labai skauda, kai jie kerta, tai ir jiems skaudės, kai kirsiu".

Po vakarienės, padėkoję Dievui už maistą ir sveikatą, ėjome ilsėtis, nes rytoj jus jau žadėjo naują dienos programą: tai rugsėjo pirmoji. Jaudulys perbėga ne tik mokinių, bet ir tėvų širdis..

Sūnus nauja eilute, su trim baltom rožėm auklėtojais, atsisveikino mane. Palaiminau jį kryžiaus ženklų...

Iš klasės grįžęs berniukas negalėjo sulaikyti ašarų.

- Kas įvyko?

- Išdykę klasiokai, dar nepriėjęs mokyklos, atėmė iš manęs rožes. Mokyklos koridoriuje pagavo name ir pradėjo savo mėgstamą "žaidimą": nešiojo mane, mėtė iš rankų į rankas, tampė už rankų ir kojų, kaip varlę. Prošal praėjo jaunos mokytojos, bet tarsį nematė šio "žaidimo".

Rytojaus dieną nuėjau pas Vytauto klasės auklėtoją šiuo reikalu. Ji nieko nežinanti, o jaunos mokytojos nieko nesakiusios. Tai vėl naujas kančios krikštas mano sūnui.

Daug syk, bijodamas išdykėlių, jis praeidavo pro mokyklą, sustodavo kur nors: bibliotekoje ar miesto skvere ir grįždavo namo tuokart, kai baigdavosi pamokos. Bėgo dienos. Aš buvau

kelyje į amžinąją ramybę ir džiaugsmo pilnatvę. Duok Dieve, kad savižudybių skaičius, o ypač Lietuvoje, nuolat mažėtų ir visai išnyktų, kad niekas nekristų į pražūtingą nevilties duobę. Saulės ir duonos visiems užteks, o skausmu vienas su kitu viltingai dalykimės perpus. Juk ne veltui sakoma, kad pasidalytas džiaugsmas yra dvigubas džiaugsmas, o pasidalytas skausmas - pusė skausmo.

beveik rami: gal klasiškai pasitaisė ir neskriaudžia mano sūnaus. Bet... kartą atėję keli jo klasiškai paklausė, kodėl Vytautas labai retai lanko mokyklą, o šiandien ypatingą klasės šventę, bet jo nėra. Vėl naujas spyglys į mano širdį... Kilo įtarimas, net sūnus, kuris buvo man atviras, dabar tapo neaiškus. Pastebėjau ir savo klaidą: anksčiau ne tik su sūnum kalbėjausi apie mokslą, bet ir su jo klasės auklėtoja, galbūt net per dažnai, nes gavau pravarde "angelas sargas". Vėliau, kai sūnus, užuot mokęsis, pravaikščio-davo, kai sugrįžusio nemačiau paraudusių akių, pagalvojau, kad viskas eina normalia vaga. Viskas išaiškėjo, kai sūnus liko antriems metams 11-oje klasėje. Jis man atsivėrė:

- Atsiprašau, mamyte, aš kitaip negalėjau elgtis. Pirmoji mano "kaltė" klasiokų atžvilgiu, tai, kad nesutikau taip kirptis plaukų, kaip jie, nevėriau auskaro į ausį, nesutikau stoti į padaužų būrį. Jie pastebėjo mano fizinį silpnumą ir prasidėjo: spardymai, gnaibymai, mušimai. Jis parodė savo kūne tamsias ir pageltusias dėmes. Aš rengiausi eiti pas direktorę, bet sūnus draudė:

- Gal neik. Nereikia. Klasiškai gali būti dar aršesni.

- Bet, sūnau, kiek tu gali kentėti?!

- Nežinau, mama, bet neik, nes jie turtingi, ir jų tėvams bus gėda, kad tokie jų vaikai.

Tačiau kitądien jis grįžo iš mokyklos susijaudinęs, kruvinu pirštu ir pasakė:

- Vaikai mane apstojo ratu, vieni laikė, o kitas "didvyris" stipriu siūlu pjovė mano rankos pirštą.

Buvau priversta eiti pas direktorę ir viską išsiaiškinti. Direktorė pasistengė šį nemalonų dalyką pedagogiškai sutvarkyti. Auklėtoja priverstė išdykėlius atsiprašyti ir jeigu aš neparašysiu pareiškimo, kad jos sūnaus kankintojai būtų pasiūsti į nepilnamečių nusikaltėlių koloniją ir berniukai pasižadės nekartoti Vytauto atžvilgiu tokiu išdaigų, bus viskas atleista. Aš ištariau atleidimo žodžius, nes man buvo gaila ne tik savo kankinamo sūnaus, bet ir tų berniukų, kurie

Paskutinė vasaros diena.

yra taip pat tėvų sūnūs, ir čia pat jų motinos ašarojo, ypač to Andriaus, kuris buvo mažosios "gaujos vadeiva". Atleidžiu. Tik tegu jie pasitaiso ir užauga dorais žmonėmis. Andrius daugiau neskriaudė Vytauto, bet ir jo neapgindavo nuo mušikų.

Bet nesibaigia Vytautui kryžiaus kelias: jei ne klasiškai užpuldinėja, tai žemesnių klasių. Žadėjo jį perkelti į kitą mokyklą, o jis:

- Mama, nereikia: ir ten aš būsiu pajuokos objektu, nes būsiu "naujokas", o kaip toks ir dar vienuoliktokas, tai išdykėliai bematant sužinos, kodėl aš palikau savo mokyklą.

Negana to, trys berniukai pareikalavo iš Vytauto 200 litų arba 1 kg gyvsidabrio, jei ne - jie užmuš jį ir jo motiną. Ir vėl mano sūnus ne-

lanko mokyklos, nes kasryt trys “didvyriai” kar-toja savo.

Ir vėl žygis į mokyklą, ir vėl šantažo išaiš-kinimas, ir vėl mano atleidimas.

Anksčiau sužinojusi, kad sūnus praleidinė-ja pamokas, jį bausdavau, nes galvojau, jog jis tinginiauja. Čia taip pat mano kaltė, kad nesi-teiravau priežasčių. Galop viršūnė: prieš moks-lo pabaigą 11 klasėje Vytautas tapo tarsi kokia kaliausė: klasiokai jį spjaudė, žnaibė, suplėšė sąsiuvinius, perplėšė knygdėtę, subjaurojo kny-gas ir trys berniukai įsiūbavę norėjo išmesti jį iš trečio aukšto, bet Apvaizdos dėka, laiptuose pasirodė mokyklos direktorė ir kankintojai pabėgo. Šis įvykis įaugo į mano sūnaus pasamo-nę ir jis naktim kartodavo:

- Nereikia! Nereikia! Paleiskit!

“Nėra to blogo, kas neišeitų į gera”. Mano sūnus šį rudenį laisvas nuo visokių kryžminių smūgių. Likęs antriems metams vienuoliktose klasėje, jis jos nebelankys, bet mokysis namuo-se su viltim, kad 1998 m. galės įstoti į Jėzuitų gimnaziją. Kaip apsidžiaugė pamatęs *Laiškai lietuviams* žurnale nuotrauką. Kauno jėzuitų vidurinės mokyklos VI laidos abiturientai su mokytojais ir mokyklos vadovais po Paskutinio skambučio Mišių prie Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios. Nuotraukoje rado savo pažįstamą di-rektorių ir vieną abiturientą - savo bičiulį.

- Mama, galbūt sekančiais metais ir aš bū-siu gimnazistas, nes ši mokykla jau išaugo į gimnaziją.

Rugsėjis. Kaip miela laisvalaikiu išeiti kartu su savo sūnumi į gamtą. Klevai. Margaspalviai klevai. Ir kaip jie suspėjo išsipuošti į rudenio šventę mūsų Laisvės vėliavos spalvomis! Jie buvo priežastimi mūsų pokalbio apie Dievą, Jo sukurtą grožį (kurio joks menininkas negali perteikti mūsų akims ir širdžiai paganyti nei drobėje, nei marmure, nei popieriuje, nei kera-mikoje) gamtoje, o grožio viršūnė - žmogus; apie Tėvynę, kurios oru kvėpuojame, apie žmo-nes, kurių bendruomenėje gyvename, ir... apie blogį, kurį skleidžia taip pat tik žmonės.

- Mama, pažinau daug blogio. Norėčiau, kad jo būtų mažiau. Kokį ginklą man pasirink-ti kovoje su juo?! ~Nesyk susimąstau, o gal...? O gal - jei laimingai baigsiu gimnaziją - (turiu viltį į ją patekti), pasukti savo žvilgsnį, širdį ir žingsnius Kauno Kunigų seminarijos link... Dažnai man kalbėjai, kad esu Tavo gyvenimo džiaugsmas, viltis bei ramstis, bet aš esu tik Ta-vo jaunėlis. Turi vedusį sūnų, ištekėjusią dukrą, turi 4-is vaikaičius, taigi nesi vieniša. Argi nebūtų Tau džiugu jausti ant savo galvos jau-nėlio palaimintas rankas jo primicijų dieną?

- Mama, atsiprašau, kad vaikiškai užsisva-jojau (man jau 19-a!). Juk aš likęs tik toj pačioj klasėj vienuoliktokas, bet... pasitikiu Apvaizda. O šiandien tiek rudeniškos šviesos! Tiek akį veriančių spalvų, kad norisi, bent mintim pa-skrajoti ateities padangėmis...

Dabartinio Lietuvos ir išeivijos jaunimo charakteristika

(Jaunimo grupėje premijuotas rašinys)

Indraja Šulcaitė

Kas yra jaunimas ? Ar jis visur vienodas ? Tikriausiai kiekvienoje šalyje jaunimas yra vis kitoks ir turi savo įpročius, bet yra daug ir bendrų pomėgių. Pavyzdžiui, dauguma jaunų žmonių domisi muzika, šokiais, sportiniais žaidimais, taip pat mėgsta keliauti. Visi šie ir kiti pomėgiai jungia jaunimą visam pasauly. Lietuvių ir išeivijos jaunimas ne išimtis.

Lietuvoje jaunimas nedaug kuo skiriasi nuo Amerikoje gyvenančių išeivių. Dabar Baltijos krašte gali rasti viską, ką ir Amerikoje - diskotekas, nemažai kino teatrų, begalę jaunimo kavinių ir restoranų bei rimtų šokių klubų. Nors vakarų paauglių įtaka stipriai veržiasi į Lietuvą, lietuvių jaunimas vis dar lieka ištikimas savo tautos tradicijoms. Visose lietuviškose šventėse, pavyzdžiui, Joninėse, Užgavėnėse ir t.t., dalyvauja daug paauglių, kurie gerai praleidžia laiką ir kartu palaiko papročius. Neatsilieka ir tie, kuriems patinka šokti ar dainuoti. Daugelį etnografinių ansamblių vis dar sudaro didžiuma jaunų lietuvių. Jie važinėja ne tik po Lietuvos miestus, miestelius ir įtraukia daugiau jaunimo į savo veiklą, bet ir po kitas pasaulio šalis, kur papasakoja apie mūsų kraštą ir jo nuostabias tradicijas. Amerikoje taip pat yra lietuviškų (jaunimo) ansamblių, kurie ne tik nepamiršta lietuvių kalbos, bet šoka ir dainuoja lietuviškas dainas bei šokius.

Mokyklose turbūt labai didelių skirtumų nėra, išskyrus mokymo sistemą. Lietuvoje baigti vieną mokyklą ir jeigu nori - stoji į universitetus, o Amerikoje turi pereiti tris mokyklas. Nors mokaisi tiek pat laiko, dvylika metų, aš asmeniškai manau, kad tuos dvylika metų geriau praleisti vienoje mokykloje, tada tai gali pasidaryti tikri tavo antrieji namai. Nors daugelis turbūt gali man paprieštarauti, nes kiekvienoj mokykloj susirandi vis naujų draugų. Na, o

mokslas Amerikoje, kaip ir Lietuvoje, pirmus dvylika metų yra nemokamas. Nebent, jeigu tėvai pasiturintys ir nori savo vaikus leisti į privačias, mokamas mokymo įstaigas. Beveik visas knygas lietuvių mokyklose mokiniai turi pirkti patys, tiksliau jų tėvai, o iš kur tėvai gauna pinigų - daugumai paauglių nerūpi. Lietuvoje egzistuoja posakis, kad "tėvai turi išlaikyti savo vaikus, bent kol sueis aštuoniolika metų..." Amerikoje, manau, atvirkščiai. Jaunimas nori kuo greičiau ištrūkti iš tėvų globos, todėl daugelis dar mokykloje pradeda dirbti ir užsidirba savo smulkiom išlaidom. Lietuvos paaugliai turbūt kad ir kaip norėtų nelabai galėtų, nes darbo vietomis Lietuva tikrai negali pasigirti. Labai daug suaugusių žmonių neturi darbo ir miršta badu. Tai vienas didelis skirtumas tarp jaunų žmonių iš skirtingų pasaulio pusių.

Išvaizda. Kaip tikriausiai ir turėtų būti, išvaizda tarp dviejų šalių jaunimo skiriasi. Lietuvoje merginos mėgsta daugiau išsipuošti, nors ir būna nelabai patogų. Amerikoje svarbiausia patogumas, nesvarbu, ar einama į parduotuvę, diskoteką ar sporto klubą. Bet svarbiausia turėti skonį ir žinoti, ko nori! Kaip ir kiekvienam krašte, taip ir Lietuvoje bei Amerikoje, yra įvairiausių žmonių - priklauso nuo kultūros ir išsilavinimo lygio. "Pasaulis toks mažas, o žmonių tiek daug..."

Laisvalaikį gali gerai praleisti bet kurioje šalyje. Priklausomai nuo galimybių ir fantazijos. Lietuvoje daugėja klubų, kur galima įeiti tik nuo aštuoniolikos ar dvidešimt vienerių metų. Iš vienos puses tai yra gerai, bet iš kitos - blogai, nes jaunesniems paaugliams atsiranda vis mažiau ir mažiau pramogų. Kaip ir Amerikoje, Lietuvoje klesti gausus muzikos pasirinkimas. Šiuo metu atsiranda vis daugiau naujų dainuojančių, šokančių ar tik gražių pasižiūrėti

KAIP ŽIŪRIU Į LIETUVOS ATEITĮ?

Stanislovas Giedra

Esu iš tų žmonių, kuriems Lietuva reiškia ne tik geografinę vietą žemėlapyje, bet kur kas daugiau. Ir jei man likimo būtų leista pasirinkti, aš nenorėčiau gyventi jokioje kitoje šalyje, nor ten būtų ir geresnės gamtinės sąlygos, ir daugiau išvystyti kultūros bei mokslo pasiekimai, ir palankesnė situacija bet kokiai veiklai. Didžiuojuos, kad Lietuva - mano tėvynė, kad aš esu dalelė jos, o ji - man yra viskas. Šito supratimo nesugebėjo ištrinti net baisūs dešimt Sibiro tremties metų. Visur ir visada neprarasdavau vilties ir tikėjimo savo tėviškės geresne ateitimi. Kitaip manant, ar būtume mes, tremtiniai, šaukęsi maldomis Dievo padėti mums išverti nepakeliamus fizinius vargus ir iškęsti dvasines kančias? Juk galėjom pasprčiausiai susitaikyti su savo padėtimi ir išnykti, ištripti svetimtaučių masėje. Šitaip pasielgus, tikriausiai būtų buvę lengviau egzistuoti, bet ne gyventi, kaip pridera doram žmogui. Kiekvienas tremtinys jautėsi esąs Lietuvos pilietis ir niekada netapatino savęs su svetimos santvarkos tvėrėjais. Nebetikėdami įvairių užsienio radijo stočių neištesėtais pažadais, supratom, kad išsivadavimas iš komunistinės vergijos priklauso tik nuo mūsų pačių ryžto ir pastangų.

Iškentę tremtį, lagerius, netekę geriausių savo tautos sūnų ir dukrų, žuvusių partizaninėje kovoje, platinom uždraustą spaudą, nepriklausomybės dienai - Vasario 16 - paminėti aukščiausiuose statiniuose iškeldavom trispalves tautines vėliavas, slapčiomis statėm kryžius kalne prie Šiaulių, vis tikėdami, kad raudonasis maras bus nugalėtas. Tą viltį mums teikė mūsų didinga praeities istorija, mūsų šviesios asmenybės: Simanas Daukantas, Motiejus Valančius, Vincas Kudirka, Jonas Basanavičius ir daugelis daugelis kitų. Iš jų visų sėmėmės ištvermės ir patirties, o paguodą suteikdavo šventa bažnyčia ir malda.

Ir štai sulaukėm dienos, kai po Sąjūdžio vėliava susibūrę ryžtingiausi tautos atstovai stojo į žūtbutinę kovą su nepakenčiama tironija. Ne visi pasaulio galingieji valdovai suprato mūsų siekius, tačiau mums tai buvo vienintelis ir teisingas pasirinkimas. Tikriausiai naivuoliais atrodo pasauliui, dainuodami ir mitinguodami, savo kūnais apjuosdami Baltijos jūrą, susikibę rankomis stovėdami Baltijos kelyje. Tačiau to reikėjo mums patiems. Kaip po ilgos varginančios kelionės žmogus nusiplauna prakaitą ir dulkes, taip ir mums reikėjo nusivalyti blogio apnašas, dvasiškai sustiprėjusiais pakilti virš

muzikinių ansamblių. Ir dauguma jų išpopuliarėja, nes jaunimas lanko koncertus. Dar viena aistra, kaip užimti laisvalaikį, yra keliavimas. Jeigu tik tėvai turtingesni, vaikai tikrai prašo, kad leistų į įvairias ekskursijas. Manau, taip yra ir Amerikoje.

Norėčiau, kad viso pasaulio jaunimas būtų tolerantiškas, solidarus, draugiškas ir po metų nebūtų skirtumo nei tarp Lietuvos, nei tarp Amerikos ar netgi Afrikos jaunimo. Tikiuosi, kad jauni išeiviai nepamirš Lietuvos nei jos kalbos, aplankys ją ir susipažins su savo bendraamžiais, kurie papildys vienas kitą. Gal tie išeiviai atvažiuos į Lietuvą, jai pagelbės ir atstatys ant kojų. Gal kada nors jų dėka ateinančios kartos bus laimingesnės... Savo mintis noriu pabaigti N. Ostrovskio žodžiais: "Gyvenimas duoda kiekvienam žmogui didžiulę ir neįkainojamą dovaną - jaunystę, kupiną jėgų, jaunystę, kupiną troškimų, norų ir siekimo žinoti, kovoti, jaunystę, kupiną vilčių ir lūkesčių..."

Vasaros vakaras.

pilkos kasdienybės. Tai nebuvo per sunki našta, nes laisvės troškimas glūdėjo mumyse - reikėjo tik mažos kibirkštėlės, nežymaus postūmio.

Prasidėjus Atgimimui, mes pajutom savo vertę ir jėgą. Tarsi ant surūdijusios ašies užsnūdęs istorijos ratas, pamažu dar girgždėdamas, ėmė suktis. Nuo 1940-ųjų iki nepriklausomybės buvo eita dienas ir naktis. Minutės tikslumu užfiksuotas istorijos mirksnis - 1990-ieji metai kovo II-oji 22 valanda 44 minutės - laikas, kada buvo perskaitytas Aktas dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo.

Vėliau dar buvo visko; didžiosios kaimyninės imperijos grasinimai, ekonominė blokada, vietinių kolaborantų pasipriešinimas. Ir buvo lemtinga kruvinoji sausio 13-oji. Tą naktį aš stovėjau prie Lietuvos radijo ir televizijos pastato Vilniuje ir žiūrėjau plačiai išsižergusiam su automatu rankose ir cigarete dantyse kareiviui į akis, girdėjau aimanas ir prakeiksmo žo-

džius, sklindančius iš apstulbusios minios ir linkėjau jam ilgų gyvenimo metų. Tam, kad senatvėje jam neduotų ramiai miegoti šios nakties košmarai ir kad įsakytų jis savo vaikams ir vaikaičiams niekada nepakelti ginklo prieš laisvę mylinčius žmones.

1940 metais birželio 15 dieną mes nesipriešinom brutaliems okupantams - ir ilgus 50 metų kentėm priespaudos jungą. 1991 metais sausio 13-ąją pasipriešinom be ginklų - ir nugalėjom.

Neturėdami nei prabangių namų, nei didelių turtų, suskatom atstatinėti nugriautus paminklus, restauruoti bažnyčias, tarsi norėdami įrodyti sau ir pasauliui, kad išgyvenę tautos išniekinimo laikmetį, tebesam dvasiškai ir morališkai stiprūs. Beskubėdami atsinaujinti, nepamiršom žuvusiųjų ir nukankintųjų. Pakelėse ir miškuose ieškojom užkastų partizanų, gabenom iš tremties savo artimųjų palaikus. Ir man pasisekė surasti savo tėvo kapą ir toje vietoje pastatyti iš nerūdijančio plieno stilizuotą kryžių su užrašu: "Šitame kalne 1948 metais pradėjo laidoti tremtinius iš Pabaltijo. Lietuva, prisimink savo ištikimus vaikus, sūnus ir dukras, paskutinę atodūsiu akimirką tarusius Tavo šventą vardą!" Paminklą stačiau ne tam, kad kas nors pamatytų (toje taigos glūdumoje net žymės nebėra, kad čia kažkada vargo žmonės ir tikriausiai niekas daugiau į šią vietą nebeužklys), norėjau tik palikti atminimą Sibiro taigai, jog čia mes buvom, bet jau niekada daugiau nebegrįšim.

Greit bus dešimt metų, kai atkūrėm nepriklausomybę. Ilgainiui vis aiškiau suvokių, kad ne tik man vienam rūpi, kokia bus Lietuva po daugelio metų, po to, kai visi praeities reikšmingi įvykiai nukeliaus į istorijos puslapius. Suprantu, kad gyvendami ant mažo savo žemės lopinėlio, mes negalim jaustis saugūs, pasitikėdami vien savo taurumu ir gerais norais. Tuojau po Atgimimo mes ne kartą stovėjom kryžkelėje, bet, ačiū Dievui, nepasukom į klystkelius. Ateityje mums taip pat prireiks užsiugdyti naujus vaizgantus ir putinus, naujus politikus,

pažangaus mąstymo filosofus. Mes turim eiti į Berlyną, Romą, Paryžių ir kitus pasaulyje pripažintus universitetus. Negalima vien guostis, kad Lietuva - žemdirbių kraštas, kad esam maža tauta. Prisiminkim, be anksčiau minėtų didžiaviryų, mūsų didžiuosius kunigaikščius Mindaugą, Vytautą ir kitus. Nepamirškim, jog dar prieš Ciolkovskį, žiūrėdamas į žvaigždes triūsė lietuvis Simanavičius. Buvo Darius ir Girėnas. Visi jie savo pasiaukojančia veikla įrodė, kad ir mažoje tautoje gali gimti dvasios ir proto milžinai. Todėl mes privalom puoselėti savo papročius bei tradicijas, saugoti kultūrinį palikimą ir tuo pačiu rūpintis, kad visi naujausi - mokslo, ekonomikos, technikos - sričių pasiekimai būtų tinkamai panaudojami mūsų tautos labui. Be tvirto nusistatymo ir supratimo, kokie mes norim išlikti, jokia integracija į bet kokias naujas sąjungas neduos naudos.

Tiems, kurie pasimėgaudami teigia, jog ant senų pamatų negalima pastatyti naujo rūmo, noriu priminti istoriją. Užgrobę valdžią bolševikai sugriovė dvarus, rūmus ir bažnyčias, iš žmonių sąmonės bandė pašalinti tikėjimą. Ir ką sukūrė? Tikrai beveidžius pastatus-monstrus, o žmones pavertė mankurtais.

Dažnai išgirstu ir tokį pasakymą: "Žmogus, kurį slegia praeities našta, gyvena tarsi su kupra". Nepritariu tokiems žodžiams. Taip, žmogus neturi gyventi vien praeitimi, pagaliau tai net nebūdinga jo prigimčiai, bet išmintingai derinant praeities patirtį prie dabartinio gyvenimo, patirtis tampa ne bevėte našta, o neįkainojamu turtu.

Kai susimąstau dėl Lietuvos ateities, tenka daug ką pasverti, pamatuoti ir nedvejodamas prieinu išvados, jog ji bus tokia, kokios nusipelnė tauta. O kad mano tauta - per amžius buvusi dora ir išmintinga - sugebės tokia išlikti, tuo tikrai tikiu. Esam pakankamai užgrūdinti. Turim daug skaudžios patirties, karčių istorijos

pamokų, todėl ypač kruopščiai ir atsakingai reikia pamatuoti kiekvieną savo žingsnį. Siekdami kuo skubiau patekti į NATO bei Europos sąjungą, tuo norėdami užtikrinti savo šalies politinį ir ekonominį saugumą, privalome išsaugoti dvasines vertybes, tautinę savimonę.

Suprantu, kad kam nors, gimusiam ir užaugusiam laisvoje demokratinėje šalyje, kai kurie mano teiginiai net gali pasirodyti per daug abstraktūs, nepasiekiantys jautresnių sielos vietų. Tai ne jų kaltė. Būtų keista, jei žmogus, įpratęs gyventi normalioje aplinkoje, kai parduotuvėse visada rasi to, ko tau reikia, valstybinėje įstaigoje būsi dėmesingai išklausytas, o humaniški įstatymai visada tave apgins, imtų dar apie kažkokius neapčiuopiamus dalykus galvoti... Mes demokratijos keliu dar tik einame, ir mums daug ko reikia išmokti. Pradėję nuo Rūpintojėlių, kryžių ir paminklų, dabar statom bažnyčias. Gražias, didingas. Su tikėjimu į Dievą įveikėm carizmo priespaudą, bolševikinį terorą, su Dievo malone ir užtarimu prasiskinsim kelią į geresnę ateitį. Aš tik noriu, kad mano tėvynėje klestėtų teisingumas, dora ir geri žmonių santykiai. Dar būdamas tremtyje supratau, kad tarp žmonių reikia ieškoti ne priešų, o draugų. Mums nuo seno lemta gyventi tarp įvairių tautybių žmonių. Ir mes gerai su visais sugyvenom. Šitą vertybę mums būtinai reikia išsaugoti.

Jau keičiasi ir pats margas pasaulis. Nei mažas, nei didelis kaimynas, kad ir kaip norėtų, nebegali beatodairiškai brautais į svetimus reikalus. Kas buvo praeityje, padėkim į saugią skrynią. Tik nepamirškim karts nuo karto į ją pažvelgti. Pasitikrinkim, ar teisinga kryptimi einam, ar kur nepadarėm klaidų. Žinau, kad kelias, kurį pasirinkom, nebus rožėmis klotas, bet tai yra tas kelias, kuriuo būtinai reikia eiti, kad pasiektum užsibrėžtą tikslą.

Dangaus karalystės vertė

CHIARA LUBICH

“Vėl su dangaus karalyste yra kaip su pirkliu, ieškančiu gražių perlų. Atradęs vieną brangų perlą, jis eina, parduoda visa, ką turi, ir nusiperka jį”.

(Mt 13, 45-46)

Tame trumpame palyginime Jėzus kreipė savo klausytojų dėmesį į to palyginimo žodžių prasmę. Juk kiekvienas žinojo perlų vertę, taip pat ir aukso, kurie buvo laikomi labiausiai vertingais reikmenimis ir kurių norėtų kiekvienas.

Priedui Šventraštis kalba apie išmintį, kuri moko, kaip pažinti Dievą, kuris negali būti vertinamas kaip brangakmenis (Išm 7,9).

O tame palyginime paaiškėja išimtinis, nelauktas ir nuostabus įvykis: pirklys pamatė perlą turbūt turguje, jo patyrusios akys galėjo pastebėti didelę vertę, iš to jis galėjo gauti didžiulį pelną. Todėl po tikslaus apskaičiavimo, jis nusprendė, kad verta parduoti viską, ką jis turėjo, ir pirkti tą perlą. Kas galėtų jo vietoje taip padaryti?

Tai yra išmintinga to palyginimo prasmė: susitikime su Jėzumi jau yra Dievo Karalystė su mumis - tai yra tasai perlas, vienintelė galimybė, kuria mes turime pasinaudoti, įsipareigodami panaudoti visą savo veiklą ir viską, ką turime.

“Vėl su dangaus karalyste yra kaip su pirkliu, ieškančiu gražių perlų. Atradęs vieną brangų perlą, jis eina, parduoda visa, ką turi, ir nusiperka jį”.

Tai ne pirmas kartas, kada Jėzaus sekėjai yra pasiryžę drąsiai sutikti ir imtis griežtą priemonę, atsisakydami visko, ko jiems reikia, kad galėtų sekti Jėzumi: visko, kas jiems yra brangiausio, šeimos meilės, turėti išteklį, kurie užtikrintų jų ateitį. Kai mes atsisakome visko, tada gauname tai, kas yra neįkainojamai di-

desnės vertės. Kiekvieną kartą, kai Jėzus prašo ko nors, Jis žada duoti daugiau, daug daugiau.

Tuo palyginimu Jis užtikrina, kad padarys mus turtingais visai amžinybei. Ir tai būtų klaida atiduoti tai, kas yra tikra, tą turimą nuosavybę, už tai, kas nepatikima tam pirkliui, kuris pažadėjo pirkti tą didelės vertės perlą, nes jis žinojo to perlo didelę vertę ir pelną, kurį jis galėjo gauti.

Panašiai yra su visa tuo, kas nori sekti Jėzumi, turi atsisakyti visko, žinoti ir matyti tikėjimo akimis, kokia yra nepaprasta laimė gyventi su Jėzumi Jo amžinosios laimės Karalystėje.

Dievas duoda visiems žmonėms gerą proga, kad galėtų jomis pasinaudoti.

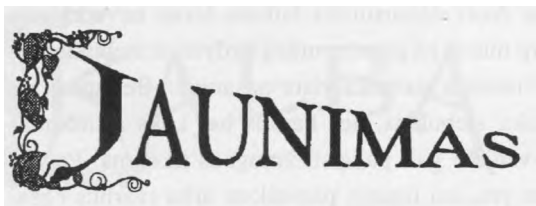
“Vėl su dangaus karalyste yra kaip su pirkliu, ieškančiu gražių perlų. Atradęs vieną brangų perlą, jis eina, parduoda visa, ką turi, ir nusiperka jį”.

Tai yra konkretus patarimas atidėti viską, kas galėtų užimti Dievo vietą mūsų širdyse: karjerą, vedybinį gyvenimą, studijavimą, gyvenamojo namo gražumą, profesiją, sportus, pasilinksminimą.

Taip pat yra patarimas laikyti Dievą savo širdyse pirmoje vietoje, nes viskas mūsų gyvenime suartina su Juo ir viską gauname iš Jo.

Be to viso, jei mes taip darome ir siekiame Jo Karalystės pagal Evangelijos pažado aiškinimą, visa kita bus mums duota. (Lk 12,31). Atidedami viską ir siekdami tik Dievo Karalystės, mes gauname šimteriopai daugiau: “Ir kiekvienas, kas palieka namus, brolius, seseris, tėvą, motiną, vaikus, dirvas dėl manęs, gaus šimteriopai ir paveldės amžinąjį gyvenimą” (Mt 19,29).

Kadangi Evangelija tą paminėtą žmogiškųjų savybių supratimą turi: Jėzus yra Dievas

TIKĖJIMAS

(Jaunimo grupėje premijuotas rašinys)

Daiva Mattis

Kiekvienas žmogus yra ypatingas ir jo gyvenimas skiriasi nuo visų kitų žmonių gyvenimų šiame pasaulyje. Žmonės įvertina ir priima svarbius ir nesvarbius atsitikimus skirtingai. Bet tik patys žmonės gali nuspręsti, kaip priimti ir įvertinti įvykius savo gyvenime. Gal dėl šitų priežasčių žmonės gyvenime kartais nesielia taip pat. Tuo būdu galima suprasti, kodėl ne visi praranda ar atranda tikėjimą savo gyvenime tokiu pačiu būdu. Žmogus gali prarasti tikėjimą, nes nelaimė atsitinka, bažnyčios mokymai ir nuosprendžiai nesutinka su jų nuomone ir taip pat dėl kitų priežasčių. Taip pat tikėjimas gali būti atrandamas, atsitikus stebuklui, padarius gerą darbą ar panašiai.

Mažas vaikas, verkdamas bažnyčioje prie savo senelio, tėvelio, ar draugo karsto, aiškiai ko gero

nesupranta, kodėl Dievas leido jo artimui ar mylimam draugui mirti. Galvoja, kodėl negalėjo būti koks kitas žmogus. Bet vaikai nėra vieninteliai, kurie praranda tikėjimą dėl atsitikusios nelaimės. Vyresnio amžiaus žmonės taip pat dažnai kaltina Dievą dėl artimųjų mirties arba dėl ligos. Kad draugas ar šeimos narys nemirtų, kunigai ir kiti žmonės ragina paprašyti Dievą malonių. Maldos kartais yra apie ką nors labai svarbaus, kaip mirtis, liga, arba kokia kita nelaimė, ar net apie ką nors kas visai nekeičia gyvenimo. Kai net mažiausios ir nereikšmingos maldos nėra išgirstos, po truputį tikėjimas pradeda blėsti. Mano supratimu, jaunimui dažnai yra sunku suprasti, kodėl jų maldos nėra išklausytos. Šiuolaikinis jaunimas taip pat nemato Dievo savo gyvenime, palyginus su jaunimu prieš šimtą metų. Tada bažnyčia buvo didelė ir svarbi gyvenimo dalis. Bažnyčia buvo švietimo ir stebuklų vieta ir buvo laikoma labai svarbi ir šventa. Bet šiais laikais bažnyčia, ir todėl Dievas, nėra taip glaudžiai susiję su kitomis gyvenimo dalimis. Todėl dabartiniais laikais matyti Dievą ir jo veikimą gyvenime yra sunku, ir dažnai reikia laiko, kurio žmonės neturi.

Kits būdas, kuriuo jaunimas praranda tikėjimą, yra per blogus draugus ir blogus pavyzdžius. Tie vaikai, kurie įsilaužę į kapines ir išniekino kapus, yra idealus blogio pavyzdys, kurį vienas vaikas gali parodyti kitam. Bet draugai nėra vieninteliai, kurie gali parodyti blogą pavyzdį. Kunigai ir jų elgesys padaro didelę įtaką kiekvieno bažnyčios nario

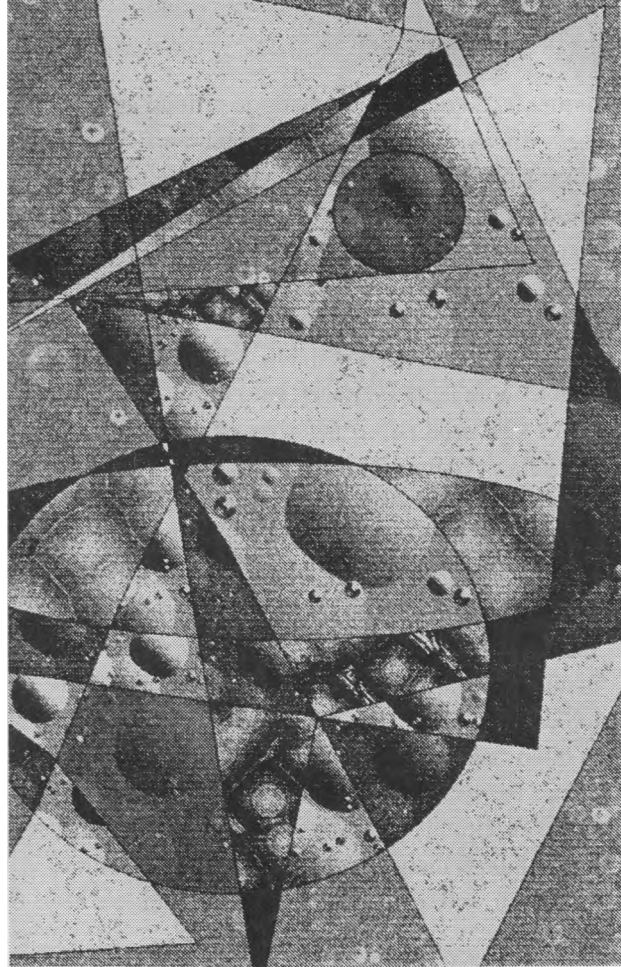
Žmogus ir Jis nori, kad turėtumėm pakankamai duonos, pastogę, apdaro ir laimingą šeimą, kartu su dvasiniu maistu.

Galbūt mes turėtume pasimokyti iš „mažulėlių“, labiau pasitikėdami Tėvo Apvaizda, kuris niekada neleidžia stokoti, duodamas ypač tiems, kurie patys tik truputį turėdami duoda iš meilės.

Prieš keletą mėnesių Congo valstijoje jaunų žmonių grupė pradėjo daryti sveikinimų korteles bananų luobose. Tas korteles jie pardavdavo Vokietijoje. Labiausiai jie taupė visą pelną (kai kurie iš jų pagelbėdavo savo šeimoms). Vėliau jie nusprendė dalintis su to pelno 50 procentų iš jų uždarbio pagelbėdami 35 jauniems bedarbiams.

Dievas neleidžia viršyti Jo daromo kilnaus dosnumo: pasakojimas sklido, ir krautuvininkai, asmeniškai tai girdėdami, pasiūlė vienuolikai jaunų žmonių pastovų darbą.

Iš anglų kalbos išvertė **Kostas Paulius**

Nepažintos erdvės.

gyvenime. Kunigo idėjos ir tų idėjų skleidimas gali duoti žmogui gerą arba blogą jausmą. Kai jie nesupranta kunigo, tada jie atsitraukia visai nuo Bažnyčios ir dažnai nuo Dievo. Bet kiti žmonės gal ir traukiasi nuo Bažnyčios todėl, kad jie nesutinka su Vatikano nuosprendžiais. Negimusios gyvybės žudymas yra vienas iš svarbesnių klausimų, kuris ir dabar yra dažnai diskutuojamas. Taip pat yra kitų būdų, kaip žmonės gali prarasti savo tikėjimą, bet reikia atsiminti, kad kiekvienas žmogus tik gali pats tokį svarbų reikalą nuspręsti.

Taip pat kaip tikėjimas prarandamas įvairiais būdais, taip tikėjimas gali būti atrandamas įvairiais būdais. Senovėje, Jėzaus gyvenimo laikais, žmonės pradėdavo tikėti, kai atsitikdavo koks nors stebuk-

las. Nors dabartiniais laikais Jėzus nevaikščioja tarp mūsų, jis gyvena mūsų širdyse, ir stebuklai net ir šiandien atsitinka visur pasaulyje. Bet neturi atsitikti stebuklas, nes kartais bet koks atsitikimas gyvenime gali pakeisti žmogaus tikėjimą. Pavyzdys yra, kai ligonis pasveiksta arba svarbus egzaminas pasiseka, ar priimtas į ypatingą mokyklą. Taip pat nelaimė gali priartinti Dievą mūsų gyvenime. Kartais, kai kas nors miršta, žmogus supranta, kad gyvenimas yra trumpas, ir ieško atsakymo grįžta prie Dievo. Taip pat žmonės kartais beveik numiršta ar išgyvena kokią krizę, dėkoja Dievui ir per jį atranda savo tikėjimą. Yra daug aprašyta apie žmones, kurie turėjo kokį nors vidinį atgimimą. Šių jausmų atsiradimas negali būti atsitiktinis, bet kartais žmonės per kokį darbą atgimsta. Žmonės, kurie padeda kitiems, kuriems reikia pagalbos, arba priima našlaičius ar senelius į savo namus, kartais turi tokį jausmą. Taip pat ir kaip blogi draugai gali turėti blogą įtaką, kai kuriems, taip pat ir geri draugai gali parodyti gerą pavyzdį. Kartais žmonės žino, kad jie prarado Dievą savo gyvenime, bet nori, kad Jis būtų jų gyvenimo dalis. Žmonės lanko rekolekcijas arba bando sekti gerų kunigų pavyzdžiu. Todėl ir kunigo elgesys gali pritraukti ką nors arčiau prie Dievo. Taigi žmonės gali atrasti savo tikėjimą įvairiais būdais, per stebuklus ir per rekolekcijas.

Tikėjimas yra svarbi gyvenimo dalis. Daktarai aiškina, kad tie žmonės, kurie tiki į kokį nors Dievą, gyvena ilgiau negu tie, kurie netiki. Taip pat aiškina, kad tie, kurie tiki, yra laimingesni gyvenime. Todėl ir yra svarbu, kad žmonės suprastų, kodėl jie praranda tikėjimą ir kaip būtų galima jį atgauti. Kartais tikėjimas yra prarandamas dėl kokios nors nelaimės, kaip mirtis arba blogo draugo pavyzdys. Neišklaustos maldos ir Bažnyčios nuosprendžiai gali būti tikėjimo praradimo priežastys. Bet yra daug būdų, kaip atrasti tikėjimą. Stebuklai, atsitikimai ir žmonių elgesys yra keletas būdų, kaip žmonės gali atrasti savo tikėjimą, norėdami ar ne. Tikėjimas yra kiekvieno žmogaus gyvenimo dalis.

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS SJ

**Perrašykite šiuos sakinius,
ištaisdami visus klaidas.**

1. Tėvas prašė *motinos dukterei* pačiai leisti apsispręsti *su kuo ji turinti apsivesti*.
2. Skambutis visus šaukė *pietums* kuriuos labai skaniai *pateikė* šeimnininkė.
3. Jau *trečias metas* jis lankė šią mokyklą kurioje visos pamokos *pravedamos* lietuvių *kalboje*.
4. Buvo *pateiktas* planas kuris turėtų būti *įvygdytas trijų metų bėgyje*.
5. Čiurlionies ansamblis *aną metą* atvykęs į *Chicagą* puikiai *išpildė* mano *mėgiamiausių* *kurinį* parašytą kompozitoriaus Šimkaus.
6. *Dviejų metų bėgyje* manau *ką nors* parašyti *Mūsų Vyties* žurnalui jeigu redaktorius sutiks mano straipsnį *patalpinti* savo leidinyje.
7. Vakar labai smarkiai šalant jis vaikščiojo lauke lengvai apsirengęs *už tai* labai sušalo ir *to pasėkoje* apsirgo plaučių uždegimu.
8. Suvažiavime mudu su *pusseria* dalyvavome *tikslu ką nors* išmokti ir atstovauti *mūsų organizaciją* nes *galvojome* kad niekad daugiau jos *neatstovaus*.
9. Lietuviai *kaip taisyklė* prie savo automobilių priklįuoja *Vyties* ženkliuką bet pastebėjau kad kartais jį prisiklijuoja ir *ne lietuviai*.
10. Jau būtų pats laikas *pramatyti sekančio* susirinkimo *dienotvarkę* ir *patiekti* raštu *sekančius* klausimus.

Mieli skaitytojai,

Šio mėnesio *Kalbos* skyrius yra kitoks negu paprastai būdavo. Pateikėme 10 klaidingai parašytų sakinių ir tyčia nesudėjome jokių skyrybos ženklų. Prašome šiuos sakinius ištaisyti. Norėdami jums palengvinti šį uždavinį, kursyvu parašėme tuos žodžius ar posakius, kurie yra nevertotini šiuose sakiniuose arba netaisyklingai parašyti. Patariame šiuos sakinius perrašyti, ištaisant klaidingai parašytus. Perrašę galėsite pažvelgti į čia pridėtus taisyklingai parašytus sakinius ir įvertinti savo lietuvių kalbos mokėjimą. Sėkmės!

Taisyklingai perrašyti sakiniai

1. Tėvas prašė motiną dukteriai pačiai leisti apsispręsti, už ko ji turinti ištekti.
2. Skambutis visus šaukė pietų, kuriuos labai skaniai patiekė šeimnininkė.
3. Jau treči metai jis lanko šią mokyklą, kurioje visos pamokos vedamos lietuvių kalba.
4. Buvo pateiktas planas, kuris turėtų būti įvykdytas per trejus metus.
5. Čiurlionio ansamblis, anais metais atvykęs į Čikagą, puikiai atliko mano mėgstamiausią kūrinių, parašytą kompozitoriaus Šimkaus.
6. Per dvejus metus manau ką nors parašyti *Mūsų vyčio* žurnalui, jeigu redaktorius sutiks mano straipsnį išspausdinti savo leidinyje.
7. Vakar labai smarkiai šalant, jis vaikščiojo lauke, lengvai apsirengęs, užtat labai sušalo ir dėl to apsirgo plaučių uždegimu.
8. Suvažiavime mudu su pussesere dalyvavome, norėdami ko nors išmokti ir atstovauti savo organizacijai, nes manėme, kad niekas daugiau jai neatstovaus.
9. Lietuviai paprastai prie savo automobilių prisiklijuoja Vyčio ženkliuką, bet pastebėjau, kad kartais jį prisiklijuoja ir nelietuviai.
10. Jau būtų pats laikas numatyti ateinančio susirinkimo darbotvarkę ir pateikti raštu šiuos klausimus.

Paruošė Aldona M. Jurkutė

Paskutinio skambučio dieną abiturientai žadino mokytojus

Utenos Aukštakalnio vidurinėje mokykloje prieš dešimtmetį gimusią tradiciją paskutinio skambučio dieną žadinti mokytojus dabar pasigavo kone visos miesto mokyklos.

Šiomet Dauniškio vidurinės mokyklos abiturientai dar prieš trečią valandą ryto sugužėjo pas Tauragnuose gyvenantį mokyklos direktorių Joną Tilvytį. Direktorius iš saldaus miego buvo žadinamas trimitu, triūba, kastanjetėmis, būgnu ir kitais triukšmingais instrumentais. Šimtas abiturientų tol skandavo „Kelkitės, kelkitės, jau laikas“, kol direktorius su žmona išėjo į kiemą. Čia visi kartu dainavo, ėjo rateliu, fotografavosi.

Direktorius turėjo visų akivaizdoje daryti mankštą - 20 pritūpimų ir 5 atsispaudimus. „Šiek, tiek nusiderėjau, juokėsi direktorius. Žadinti direktoriaus žmonos buvo atvykę ir 3-iosios vidurinės, kur ji dėsto, abiturientai.

Išradingai papuoštomis mašinomis Dauniškio vidurinės mokyklos abiturientai grįžo į Uteną ir kėlė iš miego visus savo mokytojus. Tai truko apie trejetą valandų. O vidurdienį paskutinio skambučio šventė vyko mokykloje. Joje dalyvavo ne tik mokytojai ir abiturientai, bet ir jų tėvai bei artimieji. (*Lietuvos aidas*, Nr. 99)

Trylika mokyklų taps gimnazijomis

Švietimo ir mokslo ministerijos kolegija trylikai šalies vidurinių mokyklų nutarė suteikti gimnazijų statusą.

Humanitarinio profilio gimnazijomis taps Palangos 1-oji, Skuodo Pranciškaus Žadeikio,

Utenos 1-oji bei trys Vilniaus miesto vidurinės mokyklos: Solomėjos Nėries, Užupio ir Žvėryno.

Realinio profilio gimnazijų statusas buvo suteiktas Šiaulių Didždvario, Vilniaus Adomo Mickevičiaus, Antano Vienuolio bei Žirmūnų vidurinės mokyklos.

Humanitarinio ir realinio profilio gimnazijose mokysis Kazlų Rūdos Kazio Griniaus, Vilniaus Jėzuitų bei Karoliniškių vidurinių mokyklų moksleiviai.

Pirmosiomis gimnazijos klasėmis taps Kauno Stepono Dariaus ir Stasio Girėno, Pakruojo „Atžalyno“ bei Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus vidurinių mokyklų devintosios klasės. Trečiaisiais šių gimnazijos klasių darbo metais jas numatoma patikrinti ir iki 2001 metų kovo 1 dienos pateikti išvadas dėl gimnazijos statuso suteikimo. (*Lietuvos aidas*, Nr. 109)

Įkurtas mokslo ir studijų fondas

Plungės rajono savivaldybės iniciatyva įkurtas mokslo ir studijų fondas. Jam iš savivaldybės biudžeto skirta 36 tūkst. Lt. Fondui aukoti kviečiami ir verslininkai, organizacijos, pavieniai asmenys.

Šis fondas - pati prasmingiausia investicija į ateitį. Jo lėšomis bus galima leisti į aukštuosius mokslus gavius vaikus iš nepasiturinčių šeimų, padėti vyresniųjų klasių moksleiviams dalyvauti konkursuose, olimpiadose. Aukštosiose mokyklose besimokantiems bus skiriama po 1-2 tūkst. Lt per metus, moksleiviams - po kelis šimtus. Studentai ir abiturientai, kuriems reikia tokios paramos, galėjo kreiptis į fondo visuomeninę tarnybą jau šią vasarą. (*Lietuvos aidas*, Nr. 100)

Liūdniau - Marijampolės apskrityje

Nuo rugsėjo pirmosios ne visos rajono devynmetės mokyklos tapo pagrindinėmis dešimtmetėmis.

Anot rajono Savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjo Donato Labanausko, dešimtosios klasės neatidaromos Alksninės, Akmenynų, Daukščių, Liubavo, Padovinio bei Skaisčių pagrindinėse mokyklose. Mat kai kuriose iš

jų tėra vos po vieną kitą moksleivį, panorusi mokyti dešimtojoje klasėje.

Nuo naujų mokslo metų rajone sumažėjo ir pradinių mokyklų. Tokios mokyklos nebeliks Adomiškių kaime, kur telikę du mokiniai. (*Respublika*, Nr. 149)

Baltijos kelio atminimui

Lietuvos bankas nutarė išleisti vieno lito proginę apyvarstinę monetą, skirtą Baltijos kelio dešimtmečiui. Bus nukalta apie milijoną vienetų - beveik tiek, kiek 1989-aisiais Lietuvos žmonių dalyvavo Baltijos kelyje. Lietuvos bankas patvirtino ir 50 litų proginės monetos etaloną. Ši moneta bus skirta Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kęstučio atminimui. Tai bus jau ketvirtoji moneta iš serijos *Lietuvos valdovai*. (*XXI amžius*, Nr. 39)

Paminėta nerūkymo diena

Pasaulinė Sveikatos Organizacija teigia: "Rūkymas yra labai pavojingas žmogaus sveikatai, tačiau tą pavojų galima pašalinti". Nuo rūkymo sukeltų ligų (plaučių vėžio, širdies kraujagyslių, bronchų ir kitų ligų) pasaulyje kasmet per anksti miršta daugiau kaip 3 milijonai žmonių (iš jų 1,2 milijonai Europos gyventojų, 7.000 - Lietuvos gyventojų).

Pasaulinės nerūkymo dienos proga Kauno medicinos universiteto Visuomenės sveikatos fakultete studentai kartu su kitomis prieš rūkymą pasisakančiomis organizacijomis bei Sveikatos mokyimo centru organizavo akciją prieš rūkymą.

Eisena prasidėjo nuo KMU. Laisvės alėja žygiavo jaunimas, nešinas plakatais, bylojančiais apie rūkymo žalą, dalino lankstinukus. Prie *Merkurijaus* parduotuvės buvo surengtas koncertas. Kas nusprendė mesti rūkyti, gavo po čiulpinuką.

Tai tikrai gražus mėginimas šiandieninei narkomanizuotai visuomenei priminti apie rūkymo pasekmes. (*XXI amžius*, Nr 45)

Kęstučio Žičkaus biblioteka - Ariogalos vidurinei mokyklai

Ariogalos vidutinė mokykla gavo brangią dovaną - prieš trejus metus žuvusio *Lietuvos aid*

žurnalisto Kęstučio Žičkaus mama mokyklai padovanojo visą sūnaus biblioteką.

Didžiulę knygų siuntą padėję atgabenti *Lietuvos aid* darbuotojai Birutė Butkevičienė ir Rimas Lapinskas kartu atvežė ir nemažai iš bendradarbių surinktų ar savo dovanotų knygų.

Gerą pundą nuotaikingų vaikiškų knygelių perdavė *Vyturio* leidykla.

Atsiųstą *Lietuvos aidui* padėkos laišką Ariogalos vidurinės mokyklos mokytoja Dolorosa Berteškaitė baigia taip: "Kaip pavargę, suklaidinti, pikti žmonės niršta, kad Lietuvoje nėra dorų, sąžiningų, norisi šaukti, kad mes jų tik nepastebime, kaip turbūt nepastebėjome ir Kęstučio Žičkaus", politiko maksimalisto, istoriko, fizikos mokslų daktaro, kolegos. (*Lietuvos aidas*, Nr. 93)

Medicinos istorija - trumpai

Ką siūlo gydytojas pacientui, kuriam skauda ausį?

2000-ieji metai iki naujosios eros:

Štai skiriu jums šitą šaknelę, esu tikras, ji išvaduos nuo skausmo.

1000-ieji naujosios eros metai:

Šaknelė - tai stabmeldystės atgyvena. Melskitės ir Viešpats Dievas jus išgelbės.

1850-ieji:

Malda - tai prietaras. Štai jums mikstūra.

1940-ieji:

Jūsų mikstūra - šarlatanų išmonė. Gerkite mano išrašytas tabletes.

1985-ieji:

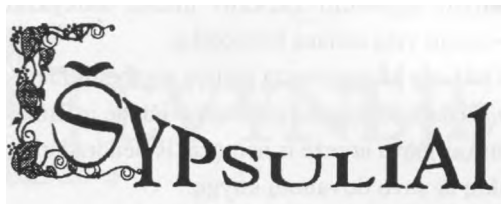
Tabletės - vakarykštė medicinos diena. Antibiotikai, tai antibiotikai jus išvaduos nuo skausmo.

2000-ieji:

Antibiotika - pernelyg nutolta nuo gamtos. Nūnai madinga fitoterapija. Štai jums šaknelė kaip ranka skausmą atims.

(Parenė Jonas KUVYKAS) (*Kauno diena*, Nr 66)

Berniukas, aplankęs kaimynus ir parėjęs namo, tėvams sako:

- Atrodo, kad mūsų kaimynai labai neturtin-
gi-

- Dėl ko tu taip manai?

- Ogi kai jų vaikas prarijo centą, visi labai
susijaudino.

*

Motina sako sūnui:

- Aš tau draudžiu žaisti su kaimynų ber-
niuku! Jis blogai išauklėtas.

- O aš ar gerai išauklėtas?

- Suprantama.

- O, tai jis gali žaisti su manimi.

*

Kunigas parapijiečiams pranešė, kad kitą sek-
madienį pamoksle jis kalbės apie melą ir prašė,
kad visi perskaitytų Šv. Morkaus Evangelijos 17-
ąjį skyrių. Po savaitės, prieš pamokslą, kunigas
klausia, kas skaitė Morkaus 17-ąjį skyrių. Pakilo
beveik visų parapijiečių rankos. Tada kunigas
pasakė, kad Morkaus Evangelijoje yra tik 16 sky-
rių ir pradėjo pamokslą apie melavimo nuodėmę.

*

Italijoje žmogelis nuėjo išpažinties ir prisi-

pažino, kad per Antrąjį pasaulinį karą savo palėpė-
je slėpė pabėgėlį.

- Tai nėra jokia nuodėmė, - sako kunigas, pa-
girdamas žmogelį. Bet žmogelis dar prisipažino,
kad iš jo ėmęs nuomą.

- Tai nebuvo labai gražu, - sakė kunigas, -
betgi tu rizikavai.

- Ačiū, tėve, tarė žmogelis, - bet turiu dar
vieną klausimą. Ar man dabar pasakyti pabėgėliui,
kad karas jau pasibaigė?

*

Misionierius dykumoje susiduria su liūtu.
Siaubo apimtas, jis meldžiasi:

- O, Dieve, maldauju, įkvėpk tam liūtui
krikščioniškosios dvasios!

Staiga liūtas sėdasi ant užpakalinių kojų, nu-
lenkia galvą ir sako:

- Palaimink, Dieve, tą maistą, kuriuo aš dabar
sotinsiuosi.

*

Keturios motinos giriasi savo sūnumis.

Pirmoji sako: "Mano sūnus yra prelatas. Kai
jis žengia pro duris, žmonės jį tituluoja *monsin-
joru!*"

Antroji: "Mano sūnus yra vyskupas, į jį krei-
piamasi *Ekscelencija!*"

Trečioji: "Manasis yra kardinolas. Žmonės
bučiuoja jo žiedą ir į jį kreipiasi *Jūsų Eminencija!*"

Ketvirtoji: "Nenoriu per daug girtis savo sū-
numi. Jis yra šešių pėdų ir aštuonių colių, o sveria
420 svarų. Kai jis įeina pro duris, visi sako: *O, my
God!*"

*

■ Kun. Domininkas Valentis, gimęs italų šeimoje New Yorke, augęs lietuvių parapijoje New Yorke ir gerai išmokęs lietuvių k., prieš 10 m. dėstęs Vytauto Didžiojo universitete Kaune, kovo 9 d. popiežiškame Biblijos institute apgynė disertaciją ir gavo Biblijos mokslų daktaro laipsnį. Kurį laiką buvo vysk. A. Deksnio sekretoriumi.

■ Šv. Sosto ir Estijos sutartis, nustatanti Estijoje veikiančios Katalikų Bažnyčios juridinį statusą ir teises, įsigaliojo kovo 12 d.

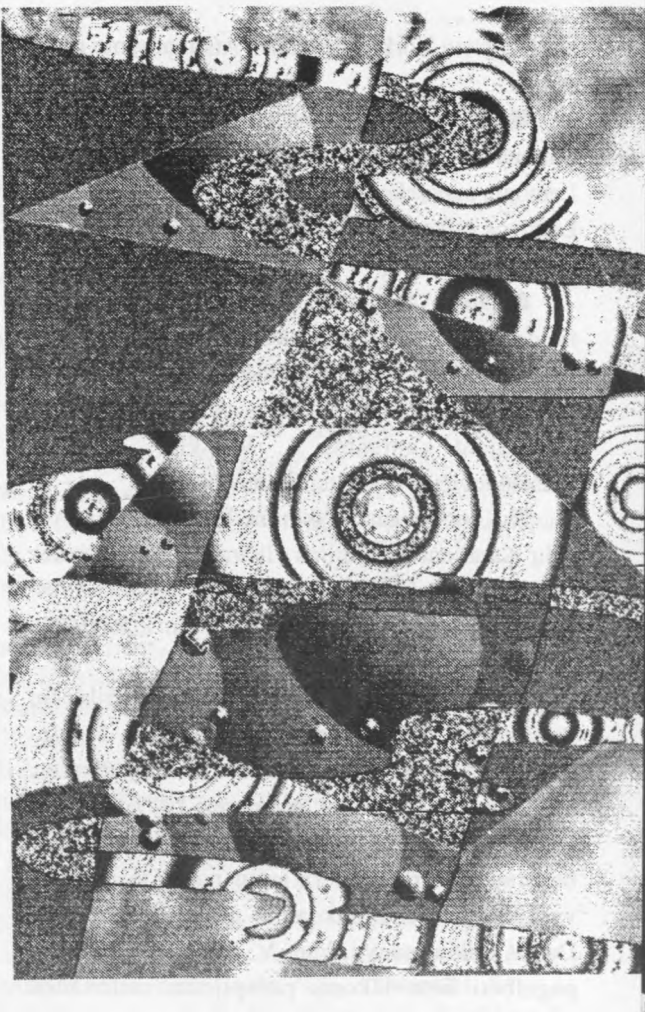
■ 1999 m. visų Lietuvos vyskupijų centruose - Vilniuje, Kaune, Telšiuose, Marijampolėje, Panevėžyje, Šiauliuose ir Kaišiadoryse vyksta konferencijų ciklas apie krikščionybę bei jubiliejinių metų tradiciją, istoriją ir liturgiją.

■ Atsižvelgdamas į Kalkutos arkiv. H. Sebastian D'Souza ir daugelio kitų aukštų dvasininkų prašymus, pop. Jonas Paulius II leido pradėti Kalkutos Motinos Teresės beatifikacijos diecezinį procesą, tuo būdu suteikdamas dispensą normai, pagal kurią turi praeiti 5 metai nuo Dievo tarno mirties, kad šis procesas galėtų prasidėti.

■ Balandžio II d. paminėta Šv. Juozapo Darbininko parap. klebono ir Klaipėdos universiteto Katechetikos katedros vedėjo kun. dr. Algio Baniulio SJ kunigystės 25 m. sukaktis. Šv. Mišias drauge su jubiliatu koncelebravo Kauno arkiv. metropolitas S. Tamkevičius ir Telšių vyks. A. Vaičius.

■ Bal. 16 d. Telšiuose buvo suruošta jubiliejinė konferencija, skirta ateitininkijos atsikūrimo Žemaitijoje dešimtmečiui pažymėti. Šv. mišias katedroje aukojo Telšių vysk. A. Vaičius su kitais kunigais, o konferencija vyko Žemaitės teatro salėje.

■ Gegužės 1 d. Švč. M. Marijos Gimimo

Erdvių verpetai.

bažnyčioje Čikagos Marquette Parke buvo įšventintas naujas Čikagos arkidiecezijos diakonas Vytas Paškauskas. Jis yra buv. tos parapijos klebono ir gražiosios bažnyčios statytojo prel. Jurgio Paškausko artimas giminaitis (brolio sūnus).

■ Šv. Andriejaus lietuvių parapija Philadelphijoje savo deimantinę gyvavimo, o jos administratoriaus kun. Petras Burkauskas 20 m. kunigystės sukaktis paminėjo balandžio 24 ir 25 d. Šia proga vyko gražios išskilmės ir renginiai, išleistas 142 psl. leidinys, redaguotas Angelės Puodžiūnienės. Jame yra straipsniai, apžvelgia parapijos gyvenimą.

■ Kun. Robertas P. Galchus, gyv. Jacksonville, Fl., geg. 26 d. šventė 50 m. kunigystės

sukaktį New Yorko Viešpaties Atsimainymo parapijoje.

■ Šv. Kazimiero seselės Remigija Sereikaitė ir Simona Žiūraitė, atvykusios iš Pažaislio, geg. 26 d. Lemonte papasakojo apie Pažaislio seselių darbą su Lietuvos vaikais bei jaunimu. Buvo parodytas ir filmas apie jų veiklą.

■ Dievo Apvaizdos lietuvių parapija Southfielde, MI, gegužės 9 d. šventė neeilinę šventę: kun. Aloyzo Volskio pakėlimą į klebonus ir Motinos dieną. Šv. Mišias aukėjo vysk. Kevin Britt, asistuojant kunigams A. Volskiui, Viktorui Kriščiūnevičiui ir Walter Stanevičiui.

■ Kun. Vytautas Pikturna, buv. ilgametis Angelų Karalienės parapijos vikaras, vėliau pietinės Floridos lietuvių kapelionas, dabar gyvenęs Putname, birželio 3 d. atšventė 60 m. kunigystės sukaktį.

■ Kun. Vytas Memėnas, didelis amerikiečių katalikų Šv. Antano parapijos Frankfort, II, klebonas nuo 1990 m., pagal Bažnyčios įstatymus, išeina į pensiją. Kunigu įšventintas 1957 m. Esant tuo laiku lietuvių kunigų pertekliui, sielovados darbą pradėjo dirbti amerikiečių parapijose Joliet vyskupijoje, nenutraukdamas ryšių su lietuviais. Dabar, reikia manyti, kun. V. Memėnas ras laiko pagelbėti lietuviškoms parapijoms sielovados darbe.

■ “Bažnyčia negali norėti, kad pasaulio žiniasklaida ją visur girtų, tačiau ji nori būti išgirsta ir teisingai įvertinta”, sakė žurnalistams Kauno arkiv. S. Tamkevičius.

■ Kun. Antanas Diškevičius, Putnamo Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno kapelionas, geg. 13 d. minėjo savo kunigystės 25 m. sukaktį. Minėjime dalyvavęs vysk. P. Baltakis pasakė pamokslą, papasakodamas jubilieato gyvenimą. Jis mokslą baigė ir kunigu įšventintas

Lietuvoje. Prieš 3 metus vienuolynui netekus kapeliono, vienuolijos prašomas, Vilkaviškio vysk. J. Žemaitis atsiuntė jį būti jų kapelionu.

■ Kun. A. Saulaitis SJ. Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolas, geg. 26 d. Čikagoje, Jaunimo centre, neformaliame susitikime, atšventė 30 m. kunigystės ir 60 m. amžiaus sukaktis.

■ Pop. Jonui Pauliui lankantis Lenkijoje, Elko mieste, esančiame apie 100 km nuo Lietuvos, birželio 8 d. dalyvavo Lietuvos prez. Valdas Adamkus, visi vienuolika Lietuvos vyskupų, trijų kunigų seminarijų vadovybės su klierikais, tūkstančiai tikinčiųjų. Dalį pamokslo popiežius pasakė lietuviškai ir linkėjo Lietuvai stipraus krikščioniško tikėjimo. Prez. V. Adamkus, sveikindamasis su popiežiumi, pasakė, kad Šv. Tėvas yra visų lietuvių širdyse, mylimas ir laukiamas Lietuvoje.

■ Kun. Donald Petraitis MIC, marijonų provincijolas, birželio mėn. buvo išvykęs į Romą ir Lenkiją, kur dalyvavo ypatingose iškilmėse, kurių metu pop. Jonas Paulius II paskelbė palaimintaisiais daugybę lenkų kankinių žuvusių nacių režimo metais. Tarp jų yra ir du marijonai kunigai.

■ Šv. Sostas, įvertindamas Pilypo ir Elvyros Naručių krikščioniško gyvenimo pavyzdį ir nuopelnus Bažnyčiai ir lietuvių tautai, P. Narutį pakėlė į Šv. Grigaliaus ordino riterius, o E. Narutienei suteikė Pro Ecclesia et Pontifice ordino kryžių. Šie žymenys jiems buvo įteikti birželio 26 d. Lemonte, Pal. Jurgio Matulaičio misijoje.

■ Vysk. Jonas Boruta SJ mano, kad netolimoje ateityje Lietuva turės dar tris šventuosius: arkivyskopus Teofilijų Matulionį, Mečislovą Reinį ir vysk. Vincentą Borisevičių, mirusius kankinio mirtimi už tikėjimą. Iš Vatikano gautas leidimas šiems trims kankiniams pradėti beatifikacijos bylas.

Juoz. M.

Nuoširdžiai dėkojame mūsų rėmėjams

200 dol. aukojo kun. Gediminas Kijauskas SJ.

80 dol aukojo L.S. Krutuliai.

Po 60 dol aukojo: A. Bikulčienė, A. Lesevičius, S. Kazlas, S. Prialgauskas.

Po 50 dol. aukojo: L. Normantas, R. Griškelis, I. Kriaučeliūnas. A.B. Vascega.

Po 40 dol. aukojo: M. Andrušienė, Z. Didžbalienė.

35 dol. aukojo A. Pažiūra.

Po 30 dol. aukojo: W. Abramavičius, E. Siusinienė, E. Sondienė, N. Šumskis, G. Murauskas, P. Gruodis, V. Valantinas, M. Prapuolenis, A. Valančius, M. Vilutis, prel. I. Urbonas.

Po 25 dol. aukojo: M. Bajorūnas, M. Česas, A. Lauraitis, A. Gulbinas.

Po 20 dol. aukojo: A. Januška, L. Krajauskas, M. Gelažius. B. Žemaitis, S. Slavickas, B. Stravinskis, O. Matusaitis, E. Jasaitis, F. Černius. V. Prunksis, R. Raunys, B.E. Liškauskas, D. Zuraitis, J. Petronis, J. Starkus, L. Kemešis, H. Bagdonienė, S. Bublienė, D. Norkaitytė, R.V. Jautokas, M. Ališkauskas, V. Remeikis, S.G. Damašius, S. Matulevičius, E, Katilius, A. Domanskis, S. Žilevičius, J. Racevičius, O. Ščiuka, S. Riškienė, J. Krutulis, V. Kupciukevičius.

Po 15 dol. aukojo: J. Mikaila, J. Zalagenas, O Norkus, O Rugelis, A. Pocius, Z. Junevičienė, G. Janušonis, R.E. Šilgalis.

Po 10 dol. aukojo: O. Dovydaitis. R. Rožauskienė, B. Rasimas, A. Juodvalkis, J. Lapšys, A. Čepas, V. Skabeikis, T. Zailskienė, M. Skema, G. Lapenas, K. Majauskas, A, Čepėnas, M. Edelis, B. Jakniūnas, B. Lintakas, E. Merkevičius, P. Stočkus, A. Stankaitis, M. Vygantas, G. Repčys, T. Bogušas, H. Milaknis, A.D. Barzdukas, A.T. Lesniauskas, A. Bumbulis, L. Paulavičius, S. Maksvytis, L. Raslavičius, K. Rožanskas, E. Gaškienė, A. Podviskis, D. Bilaišis, K. Račiūnas, J. Mikulionis, M. Noreika, T. Rūta, M. Arstikys, J. Bubnys, V. Gasperas, S. Danaitis, M. Pranczevičius, S. Kavaliūnas, J. Mikulis, V. Vaitkevičius, M. Venskus, J. Matulaitis, A. Kuliešius, A. Karaliūnas, J. Pleinys, S. Aleksa, B. Pumputis, G. Indreika, K. Starvinskas, O Šilėnas, B. Kelmelis, A. Lauraitis, O. Gradinskas, B. Briedis, M.M. Geleckas, L. Seibutienė, S. Strokas, R. Urbanavičius, O.P. Norvilas, O. Norvilienė, E. Burlis, N. Kaminskas, A. Puzinas, A. Račiūnas, V. Otto, E. Snegaitis, R.J. Spurgis, B. Simonaitis, V. Knyvaitė, B. Kazlauskas, B. Rytėtas, E. Sondienė, J. Zadeikis, E. Nemickas, M. Žeimys, J. Žebrauskas, A. Velička, A. Bigelis, B. Lukas, K. Stasiulis, E. Dambriūnas, H. Baltrušaitis, N.V. Aukštuolis, S.A. Damijonaitis, M. Kuprys, J. Butvilą, N. Gailiūnas, O. Barauskas, E. Radzevičiūtė, A.V. Naudžius, R. Kubilius, V. Kazlauskas, V. Siliūnas, B.O. Kremeris, S. Dargis, S. Mikrut, S. Jokubauskas, V. Mažeika, J. Juozaitis, V. Musonis, I.L. Kirkus, G. Reškevičius, kun. A. Goldikovskis, D.R. Jakas, G. Gediminas, kun. A. Rubšys, A. Gylis, R. Malela, R. Viliamas-Vilkutaitis, A. Pužauskas, P. Pajojus, V. Stančius, V. Mitkus, A. Lietuvninkas, I.P. Lukoševičiai, V. Žadeikis.

Po 5 dol. aukojo: H. Moliejus, Z. Grybinas, I. Smieliauskienė, E. Šlekys, A. Kuzmickas, K. Skaisgirys, K. Andrijauskienė, A. Styra, O. Krasauskas, K. Ancerevičienė, B. Zeikus, S. Bartuškienė, M. Božėnas, M. Titas, A. Bikulčius, D. Mieliulis, P. Petkelis, P. Melnykas, B. Lukoševičius, O. Rimkus, O. Alkas, S. Čepas, V. Sinkus, V. Butkus, L. Milukas, B. Taraška, P. Zaranka, V. Nenortas, M. Morkus, J. Rugys, B.P. Andiukaitis, P. Macnoriū, O. Skardis, V. Liūma, J. Plačas, S. Ruibis, E. Kiela, M. Radzevičius, G. Žukauskas, M. Trapikas, S. Vaišvila, B. Juozaponytė, D. Bendikas, A. Sekonis, M.K. Jasiulevičius, D. Zailskas, A. Puzinas, J. Starvinskas, S. Petrulis, J. Likanderis, L. Velunas, O. Lukas, E. Sirutis, S. Plėnys, J. Povilaitis, K. Rečiokas, B. Čyvas, S. Idzelis, G.A. Jankauskas, kun. J. Bacevičius, A.M. Pakštys, D. Uogintas, M. Matuzas.

3 dol. aukojo M.B. Raugas.